

1

Uniformis –
Magyari Tivadar írása

2

Láthatár

„A költségvetés
Hamupipőkéje” –
Kiss Judit írása

3

Láthatár

Elmarad a beígért
óraszámcsökkentés? –
Pap Melinda írása

4

Láthatár

Vállalkozók erősítik a
szakoktatást Háromszéken –
Bíró Blanka írása

5

Láthatár

Az ifjúsági törvény
módosítására vonatkozó
javaslatokat nyújtott be a Miért

Támogatás erdélyi magyar
egyházaknak
és oktatási intézményeknek

14

Láthatár

Nemet mondtak a beszercei
magyar iskolára –
Pap Melinda írása

15

Láthatár

Évértékelés és ideai tervek
az RMPSZ-nél

18

Láthatár

Osztálytermi előadás
japán szőnyegen –
Bálint Etelka írása

22

Pályáz(z)atok

Lehet igényelni a
támogatásokat
a Szülőföldön magyarul
programra

Teleki-virág Biológia és
Természetvédelmi verseny,
szaktáborozás diákok számára

23

Hivatalos

6

Szülői szemmel

Kék-fehér generáció egy látszatvilágban –
Albert Antal Orsolya írása

10

Térkép

Csak oktat, vagy nevel is a pedagógus? –
Fekete-Deák Ildikó írása

20

Fotóriport

Nehezen megy az olvasás első látásra –
Antal Erika írása

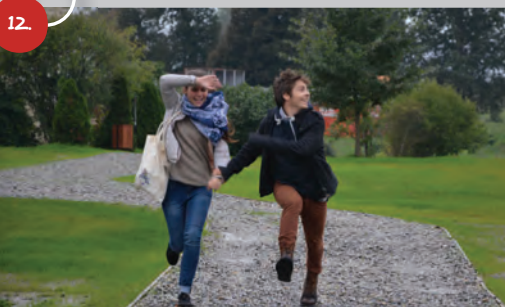
8

Tanterem

Múzeumpedagógia Kolozsváron:
Liliom a vásznon –
Kerekes Edit írása

12

Diákszemmel

Bolyongások „irodalmi” helyszíneken” –
Farkas Ágnes Anna írása

21

Magánterület

Alternatív történelem –
Jakabffy Tamás írása

16.

Rendhagyó irodalomóra Marosvásárhelyen

2016

1.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2016. JANUÁR • 1. SZÁM

• Fotó: ANTAL ERIKA

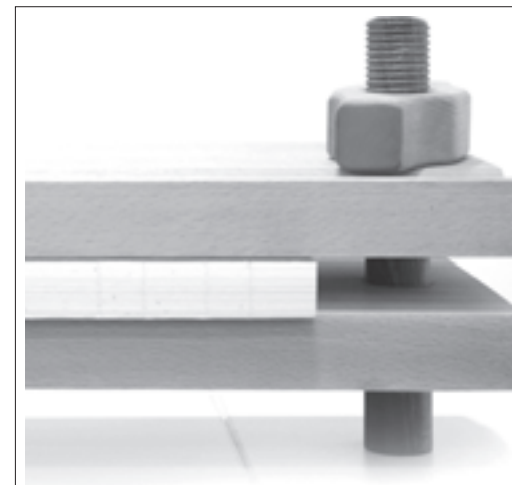
ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

**Rendelje meg a
Magyar Közoktatást
a 2016-os évre**

**erdélyi magyar
könyvek egy térben**

**I D E A
K Ö N Y V T É R**

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövődöbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatást* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.communitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://www.communitas.ro/interaktiv/kozoktatas/webcimen>.

Megrendeléseiket az mko@communitas.ro e-mail címen, a 0264-44-14-01-es telefonszámon vagy postán fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia • Felelős kiadó: Lakatos András
Telefon: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Uniformis

Az iskolai egyenruha egy olyan téma, ami nálunk időről időre visszajön, de még mindig elég közel vagyunk ahhoz a korszakhoz, amiben minden iskolában ugyanazt az egyenruhát hordták a Duna-deltától Máramarosszigetig. A legtöbb mai szülő még valamennyi időt egyenruhában töltött el iskolás napjaiban. Az a kék színekből, főleg sötétkékből összeállított egyenruha már hetvenes évektől túl konzervatív volt, a színe és a fazonja miatt a postás vagy a vasutas egyenruhájához hasonlított – főleg a fiúké. Sötét színe ellenére hamar meglátszott rajta minden folt, gyorsan kopott, fényesedett. És ami a legrosszabb volt benne, habár akkor nem tűnt fel, mert mindenki viselte, hogy folyton „előltözötten” jártunk benne. Ma azonnal észrevennénk az utcán egy nyakigláb kamasz fiút valami divatjamúlt szabású, sötétkék öltönyben (főleg nyáron), hozzá fehér sportcipő, oldalán színes csíkokkal, természetesen fehér vagy színes, még véletlenül sem sötét zokniban – a zokni kilátszana, mert ebben az életkorban a fiúk ősztől tavaszig kinövik az egyennadrágot. Persze ma is sokan öltöznek furcsán, fiatalok, többen talán, mint akkor, de a postásnadrág – piros zokni – zöld cipő kombináció még így is feltűnő lenne. A lányok meg akkoriban a kötelező sötétkék szoknyához vettek piros nadrágot, sárga nadrágot, cicanadrágot. Amikor lehetett nadrágot húzniuk, mert néha begurultak a pedagógusok és főnökeik, s a lányoknak a leghidegebb télben sem volt szabad nadrágot venni, főleg középiskolában, még farmert sem, pedig kék volt – kék volt, de nyugati. Az egyenruha azért kellett, hogy a tizenéves lányok ne öltözködjének kihívóan, minél takartabbak legyenek, viszont szoknyában kellett járni, mert az számított hagyományosan nőiesnek. Néha a fiúk is szoknyát hordtak: télen rávették az akkor frissen divatos rövid kabátokat az egyenruha zakójára, de a kabát rövidebb volt mint a zakó, ráadásul alól szűkített volt, például gumival összehúzza, csípőig ért csak, alól összeszorította a kilátszó zakót, s így az szétterülve kilógott, mint egy szoknya. Ezenkívül feldíszítették a tanulókat karszámmal, a lányokat fehér hajpánttal, nagyobb fiúkat kék nyakkendővel, amit aztán összevissza viseltek, csak ahogy nyakkendőt kell, úgy nem.

Európában iskolai egyenruha tekintetében ma kétféle ország van: ahol a legtermészetesebb módon viselnek valamiféle iskolai egyenruhát, és ahol nem viselnek, de szüntelenül arról beszélnek, hogy kéne vagy nem kéne. Angliában alig van iskola, ahol ne lenne egyenruha, ráadásul általában elegancia hatását keltő öltöny, kosztüm – legtöbbször a lányok számára választási lehetőséggel, hogy a kabátkához ugyanolyan szoknyát vehessenek, vagy nadrágot. Rendszerint sötét színű. Jól látható helyen, rendszerint mellszeg tájékán az iskola címerszerű jelvényével. Büszkén viselik. Igaz, hozzá illő cipőt, zoknit és egyéb ruhát hordanak. Magyarországon viszont még a kommunizmusban sem hordtak iskolai egyenruhát, csak valami rövidke köpenyt kellett viselni az iskolában a gyakori farmer és póló vagy farmer és pulóver.

Az egyenruha mellett számos érv szól. Ismerjük őket. Vannak pedagógiai érvek. Vannak kulturális érvek. Vannak politikai érvek. S meglepő, hogy sok olyan példa is akad, hogy még a tizenévesek is (akikkel sokat, sokszor lehet vitatkozni, legtöbbször kilátástalanul azon, hogy miképpen öltözzenek) hajlamosak elfogadni nekik is tetsző egyenruhát. Általában akkor, ha a következő elemek vannak jelen: nem üt el a felszerelés azoktól a szabásoktól, formáktól, amiket amúgy az iskolán kívüli öltözetükben kedvelnek; kombinálható az általuk viselt egyes ruhadarabokkal (például derékon felül egyenruha, de a nadrág vagy a szoknya lehet bármi, farmer vagy melegben akár rövidnadrág), nem tűnik számukra öregesnek, túl elegánsnak, illetve van az ünnepélyesebb változatnak egy hétköznapi, lazább, pólós változata. Esetleg legyen többszínű alternatívája. Hazai iskolákban is vannak sikertörténetek. Volt, ahol nem tették kötelezővé, hanem valami egyszerű inget, pólót ajándékba adtak (a szülők fizettek) a gyermekeknek. Ha már volt, felvették. Egyszer felvette egy vezérkamasz, véletlenül, az volt éppen tiszta és nem bűdös: másnap százan kezdték viselni.

Sajnos, akik a hazai viszonylatban időnként napirendre tűzik az egyenruhakérdést általában valami dominanciavágyból, egyformásító törekvésekből, nem ritkán a fiatalok szépségét és szabadlelkű diákságát irigyelve veszik elő a témát. Addig, míg ez van, azt mondom: van százötven égetőbb gondja az egyenruhánál ma az oktatásnak.

Béremeléssel együtt is kevés a romániai pedagógusok fizetése

„A költségvetés Hamupipókéje”

Egy tízévnnyi szakmai tapasztalattal és egyes fokozati vizsgával rendelkező romániai tanár egy év alatt keres annyit, mint egy hasonló felkészültségű luxemburgi pedagógus két hét alatt. A nyugat-európai országban élő tan-

„Az egyes országok tanügyi rendszerei folyamatosan versengenek a különböző gazdasági ágazatokkal, hogy bevonzzák a jól felkészült munkaerőt. A kezdő tanárok fizetése és jövedelmük alakulása döntő tényező a tekintetben, hogy ezen a pályán maradnak-e, és tanárként szeretnének-e dolgozni a fiatalok.”

erő konkrétan 7600 eurót kap munkájáért havonta, a hazai pedig megközelítőleg 3400 eurót évente. A világ legjobban fizetett pedagógusai a luxemburgiak, akik évente több mint 90 ezer eurót kapnak kézhez, míg a romániai tanároknak megközelítőleg 21 600 lej a bruttó, 15 600 lej a nettó fizetése – ami 3400 eurót jelent. A világon a legtöbbet kereső tanárok bérére vonatkozó adatokat a legfejlettebb államokat tömörítő Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) által készített, tavaly novemberi, Oktatási körkép 2015-re című jelentés sorakoztatja fel, a pedagógusaikat legjobban megfizető országok listáján Románia nem szerepel – írta az *Adevărul.ro*. Az OECD készíti el egyébként a PISA-teszteket is, a nemzetközi tanulói teljesítménymérés programját. A jelentésből az is kiderül, hogy egy németországi tanár keresete évi 60 ezer, a kanadainak 58 500, az egyesült államokbelinek majdnem 50 ezer eurónak megfelelő összeg.

„Szégyellük a munkahelyüket”

A Romániai Fiatal Tanárok Szakszervezetének elnöke, Corneliu Riegler, a fővárosi George Coșbuc Gimnázium történelemtanára a lapnak úgy nyilatkozott, hogy a gyenge fizetések miatt a hazai pedagógusok közül sokan szégyellik, hogy a tanügyben dolgoznak, hiszen a méltóságukba gázol, hogy emiatt szánakoznak rajtuk. „Hogy számszerűsítsünk: egy szerbiai kezdő tanár fizetése 350 euró, nálunk pedig 250 euró. Romániában gyakorlatilag úgy tekintik a tanárokat, mint a Vöröskereszt önkénteseit. Akadnak kollégáim, akik egyenesen szégyellik a munkahelyüket, mert megaláznak tartják, hogy nem becsülik a munkájukat” – fogalmazott Riegler. Arról, hogy januártól megemelték a tanügyben dolgozók bérét, a szakszervezet elnöke úgy nyilatkozott, természetesen örülnek ennek, és nagyon várják, viszont ez még kevés a megfelelő életszínvonal kialakításához. „Az egészségügy és a tanügy volt évről évre a költségvetés Hamupipókéje” – mutatott rá Riegler. Tincuța Apăteanu bukaresti oktatási szakértő az *Adevărul* című lapnak kifejtette, Romániában a tanügyet alapjaiban kellene megváltoztatni.

Teljesítménynek megfelelő bérezés?

„Véleményem szerint teljesítményüknek megfelelően kellene bérezni a pedagógusokat, nagyon világosan meghatározott kritériumrendszer alapján: például figyelembe kellene venni, ha egy tanárnak sikerül egy bukott diákot odajuttatni, hogy 6-7-eseket kapjon. Arra kellene odafigyelni, hogy milyen innovatív módszereket alkalmaz, mennyire használja a modern technológiát órákon, és az is kellene számítni, hogy mennyire tud interaktív kapcsolatot fenntartani a szülőkkel. Ne a diákok által megnyert érmekek száma legyen mérvadó a bérezésnél, hiszen az olimpiakonok általában az iskola és a család „termékei”, és rendezett környezetből, számukra előnyös körülmények közül indulnak”

– mondta az oktatási szakértő. A kezdő pedagógusok megalázóan kevés fizetése egyébként közvetlenül hat arra, hogy kik választják majd a tanári pályát. Az OECD jelentésében az is szerepel, hogy az egyes országok tanügyi rendszerei folyamatosan versengenek a különböző gazdasági ágazatokkal, hogy bevonzzák a jól felkészült munkaerőt. „A kezdő tanárok fizetése és jövedelmük alakulása döntő tényező a tekintetben, hogy ezen a pályán maradnak-e, és tanárként szeretnének-e

„Egy tízévnnyi szakmai tapasztalattal és egyes fokozati vizsgával rendelkező romániai tanár egy év alatt keres annyit, mint egy hasonló felkészültségű luxemburgi pedagógus két hét alatt. A nyugat-európai országban élő tanerő 7600 eurót kap munkájáért havonta, a hazai pedig megközelítőleg 3400 eurót évente.”

dolgozni a fiatalok. Azoknak az országoknak, amelyek több tanárt szeretnének foglalkoztatni, vagy ahol a tanerők többsége nem fiatal, illetve azok az országok, ahol egyre növekszik a diákok létszáma, vonzóbb fizetést kellene biztosítaniuk a kezdő pedagógusoknak. Megemlítendő ugyanakkor, hogy nem elegendő csak a tanügybe vonzani a jól felkészült, egyetemet végzett fiatalokat, a rendszernek meg is kell tartania őket” – hívta fel a figyelmet a szervezet jelentése.

KISS JUDIT

Király András: a tervezetek nem térnek ki a kisebbségi oktatásra

Elmarad a beígért óraszámcsökkentés?

Nem tartja elfogadhatónak az oktatási minisztérium által közvitára bocsátott kerettanterv-tervezeteket Király András oktatási államtitkár. Az RMDSZ-es szakpolitikus szerint a három közül egyik változat sem veszi figyelembe a kisebbségi oktatás problémáit, ráadásul a tananyag csökkentésére sem kínál megoldást.

Az oktatási tárca tavaly december 23-án bocsátotta egy hónapos közvitára a három kerettanterv-javaslatot, melynek eredményeként elkészülne az 5–8. osztályosok új tanterve. A minisztérium január 23-áig várja a pedagógusok, diákok, szülők és civil szervezetek képviselőinek meglátásait, módosító javaslatait az Országos Neveléstudományi Intézet szakemberei által készített kerettanterv-tervezetéről.

A https://www.surveymonkey.com/r/planuri_cadru internetes címen elérhető tantervtervezetek Király András

„Az nem old meg semmit, ha kivesznek egy tantárgyat a tantervből, majd mással pótolják. Azonban ha a jelenlegi óraszámok maradnának ugyan, de a hetven százalék elmélet mellett a fennmaradó időt a gyakorlattal töltik ki, már lehetne reformról beszélni.”

oktatási államtitkárnak sem nyerték el a tetszését. Leginkább azt kifogásolja, hogy nem valósul meg bennük a korábban oly sokat hangoztatott tananyagcsökkentés. „A csomagot tanügyi reformként akarják eladni, de nem tudom reformként elfogadni, mivel első ránézésre a lényeg nem az óraszámok csökkentése. A baj az, hogy nem nézzük meg a mennyiséget, amit a diák meg tud emészteni” – nyilatkozta a szakpolitikus. Meglátása szerint az nem old meg semmit, ha kivesznek egy tantárgyat a tantervből, majd mással

pótolják. Azonban úgy véli, ha a jelenlegi óraszámok maradnának ugyan, de, mondjuk, a hetven százalék elmélet mellett a fennmaradó időt a gyakorlattal töltik ki, már lehetne reformról beszélni. A tervezet azonban az 5–6. osztályosok esetében heti 24–28 órával, míg a 7–8. osztályosoknál 29–31 órával számol.

„Az óraszámcsökkentés lehetne a tanügyi reform egyik kulcseleme” – hangsúlyozta a közvitára bocsátott kerettantervek megjelenését követően az oktatási államtitkár, aki szerint azonban a decemberben közvitára bocsátott tervek egyike sem tartalmaz megoldásokat, és minőségi javulást eredményező változásokat a kisebbségi nyelven folyó oktatás számára. Emlékeztetett, hogy az RMDSZ több ízben jelezte, hogy valós tanügyi reformról addig nem beszélhetünk, amíg az óraszám csökkentésére vonatkozó igényeket nem építik bele a kerettantervi követelményekbe. Rávilágított arra is, hogy amennyiben valós igényeknek megfelelő, tényleges tanügyi reformot szeretnének bevezetni, akkor a tanulói terhelhetőséget kellene az egyik legfontosabb szempontként meghatározni. „Ha a kerettantervek megalkotásánál figyelmen kívül hagyjuk azt az oktatás egészét érintő tény, hogy a kisebbségi oktatás több szerkezeti problémával rendelkezik – hiszen eleve több órással jelent az anyanyelv, valamint kisebbségi és hagyománytörténet oktatása –, nem beszélhetünk valós igényekhez igazított reformintézkedésről” – szögezte le a kisebbségi nyelveken szervezett közoktatásért felelős államtitkár.

Király András szerint a tanterv az alkalmazhatóság elve alapján kell működnie, hiszen, mint fogalmazott, „a tematikát vagy magyart is lehet négy órással tanítani, ha marad idő a gyakorlásra”. Az RMDSZ szakpolitikusa leginkább azt nehezményezte, hogy az Országos Neveléstudományi Intézet szakemberei nem vették figyelembe a kisebbségi nyelven történő oktatás problémáit. „Úgy gondolták, hogy a közvita eredményeként elfogadott kerettervhez majd hozzácsapják a magyarórát” – nyilatkozta az államtitkár, aki a három

tantervjavaslat egyikét sem tartja elfogadhatónak.

Mint felhívta a figyelmet, félő, hogy amennyiben megmaradnak a tervezetben szereplő óraszámok, a beharangozott tananyag csökkentésére vonatkozó tantervi változások is elmaradnak. „Mivel az új szabályozási rendszer végleges formája a közvita során alakul ki, még lehetőségünk van véleményezni és javaslatokat megfogalmazni. Ezért felkérjük a szakmai szervezeteket és pedagógusainkat, hogy ők is vegyenek részt a január 23-án záruló közvitán” – jelentette ki az államtitkár. Azon reményének

„A csomagot tanügyi reformként akarják eladni, de nem tudom reformként elfogadni, mivel a lényeg nem az óraszámok csökkentése. A baj az, hogy nem nézzük meg a mennyiséget, amit a diák meg tud emészteni.”

is hangot adott, hogy a minisztériumban nem sietik el az öt–nyolc osztályosok tantervét, hiszen erre fog épülni a gimnáziumok órakerete is.

Az oktatási minisztérium a közvita eredményeként elfogadott tervezet alapján dolgozza majd ki az 5–8. osztályos diákok tantervét, amely a 2017–2018-as tanévben lép érvénybe. Első lépésként az ötödik osztályosok tanulnak majd az új tanterv szerint. A szaktarca mostanáig az 1–4. osztályosoknak szóló kerettantervet módosította, így idén már a 3. osztályosok is az új tanterv szerint tanulnak.

Görbe Péter Hargita megyei főtanfelügyelő arra kérte az érdeklődőket, hogy a kérdőív kitöltése előtt látogassák meg az oktatási minisztérium honlapját, az Edu.ro-t, és a véleményezésnél ne csak az órásságot, hanem a végcélt is vegyék figyelembe.

P. M.

Vállalkozók erősítik a szakoktatást Háromszéken

Felsorakoztak a háromszéki vállalkozók a szakoktatás mellé, szinte megkétszereződött azoknak a száma, akik szakmai gyakorlatra fogadnak diákokat. Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő sajtótájékoztatóján ismertette a jövő tanévre a beiskolázási tervet, melyben sikerült tartani az 55,5-45,5 százalékos arányt a szakoktatás javára. Kiss Imre ugyanakkor rámutatott, hogy a többéves tapasztalat szerint ez az arány módosulni fog, végül több lesz az elméleti osztály, mert a lemorzsolódás, az érdeklődés hiánya miatt a szakmunkásképző osztályok egy része nem tud megalakulni.

Kereslet a munkaerőpiacon

Első alkalommal kérték a kereskedelmi és iparkamara segítségét, így több mint háromezer helyi vállalkozóhoz jutott el a kérés, hogy ajánljanak helyet a gyakorlatozó diákoknak, ezen a vonalon közel kétszáz fiatal foglalkoztatására érkezett felajánlás. A szakiskolák, a szaklíceumok is mozgósították a régi kapcsolataikat, így összesen

1100 diák gyakorolhatja élesben a választott szakmáját, miközben ebben a tanévben csak 700 helyet kínáltak a vállalkozók. Több olyan eset is volt, hogy a cégvezető visszajelzett, igényt

„Az is gyakori, hogy a munkaerőpiacon nagyobb a kereslet, mint ahány pályakezdő végez az iskolákban, ez a textiliparra, és a faiparra jellemző. Ebben a két ágazatban ajánlották fel a legtöbb helyet, több száz fiatal tanulhatja a szakmát a nadrágyárakban, az asztalosműhelyekben.”

tart a szakképzésre, a végzés után szívesen alkalmaz fiatalokat, ám egyelőre a gyakorlatra nem tud helyet biztosítani. Az is gyakori, hogy a munkaerőpiacon nagyobb a kereslet, mint ahány pályakezdő végez az iskolákban, ez a textiliparra és a faiparra jellemző. Ebben a két ágazatban ajánlották fel a legtöbb helyet, több száz fiatal tanulhatja a szakmát a nadrágyárakban, az asztalosműhelyekben. Kiss Imre hangsúlyozta, arra is lehetőség nyílik, hogy a cégek a havi 200 lejes állami ösztöndíj mellett fizetést is adjanak a náluk gyakorlatozó, jól teljesítő diákoknak. Hangsúlyozta, ösztönző lenne, ha az állam biztosítana egy szakképzési keretet, és ebből fedezné a diákok gyakorlati oktatását, vagy ha a partnercégek adókedvezményben részesülnének, ha vállalják a fiatalok képzését. Kiss Imre szerint külföldön ilyen módon hatékonyan működik a szakképzés. Kovászna megyében a beiskolázási terv szerint jövő tanévben 40 kilencedik osztály alakulhat a szakoktatásban, 16 a szaklíceumban és 24 a hároméves szakiskolában.

Beindulhat a duális képzés

Király András oktatási államtitkár emlékeztetett, hogy a jövő tanévtől a nyolcadik osztály utáni hároméves szakoktatásban beindulhat a duális képzés, amelynek a lényege, hogy a gyakorlati ismereteket azokban a gyárakban, műhelyekben sajátíthatják el a diákok, melyekkel a tanintézet erre szerződést köt. Ha erre nincs lehetőség, akkor az iskolának kell biztosítania a gyakorlatok helyszínét. Korábban elmondta, a hároméves szakiskolai képzés első éve szól az elméletről, a diákok akkor tanulják meg a szaktantárgyakat, a munkavédelmi előírásokat, ám az utolsó két évben már a szakmai tudásra fektetik a hangsúlyt, a második évben 60, az utolsó évben már 80 százalék a gyakorlat. Az államtitkár örvendetesnek tartja, hogy valamennyire növekedett a szakoktatás népszerűsége, ebben a tanévben 81 magyar szakiskolai osztály alakult, héttel több, mint az elmúlt tanévben, és a diákok száma is 1800-ról 2100-ra emelkedett. Ennek ellenére még mindig nagyon kevesen választják

A helyi jellegzetességeket kell figyelembe venni

Édler András, a Kovászna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke elmondta, a helyi jellegzetességeket, a munkaerőpiac igényeit figyelembe véve kell összeállítani a beiskolázási tervet, ugyanakkor a megye fejlesztési stratégiáját is figyelembe kell venni. „Ha a turizmusra és a faiparra akarjuk alapozni a megye gazdaságát, hiába képezünk hajógyári munkásokat” – szögezte le Édler. Kifejtette, a fiatalok és a szülők meggyőzésére népszerűsítő kampányokat indítanak a közösségi oldalakon, azt próbálják megértetni, hogy minden területen jól képzett szakemberekre van szükség, nem „pancserekre”. Hiába szerez valaki jogászdiplomát, ha utána kenyert árul egy boltban, mondta a kamara elnöke.

„A hároméves szakiskolai képzés első éve szól az elméletről, a diákok akkor tanulják meg a szaktantárgyakat, a munkavédelmi előírásokat, ám az utolsó két évben már a szakmai tudásra fektetik a hangsúlyt.”

ezt az oktatási formát, inkább az elméleti és a szaklíceumok vonzzák a fiatalokat, állapította meg a szakpolitikus. Brassóban például csak egy fél magyar szakiskolai osztály alakult, holott a megyében nagyon erős a román és a német nyelvű szakoktatás.

BÍRÓ BLANKA

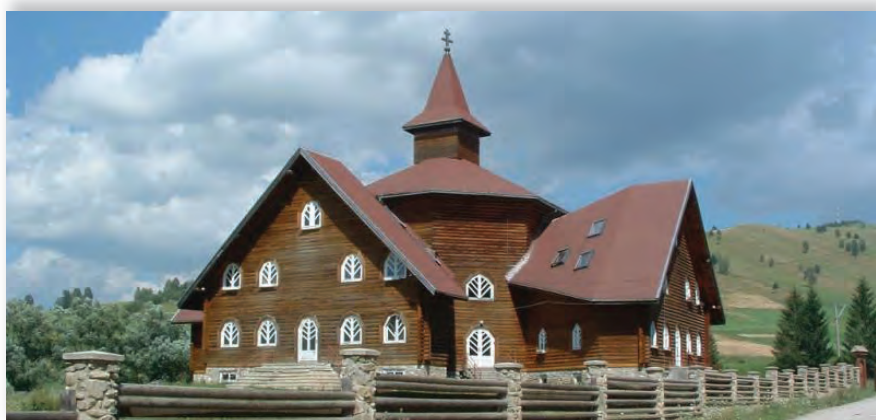
Az ifjúsági törvény módosítására vonatkozó javaslatokat nyújtott be a Miért

A Magyar Ifjúsági Értekezlet (Miért) is részt vett azon az ülésen, amelyet az Ifjúsági és Sportminisztérium január 6-án, szerdán tartott Bukarestben az ifjúsági törvény, illetve a fiatalokra vonatkozó jogi szabályozások megvitatásának céljából (2006-os évi 350-es számú törvény). A találkozón az ifjúsági szervezet több módosítási javaslattal állt elő, ilyen a 17. cikkelyre vonatkozó javaslat, ami adócsökkentések által arra ösztönözné a fiatalokat, hogy vállalkozásba kezdjenek. A javasolt cikkely értelmében a középfokú végzettséggel rendelkező fiatalok, akik céget alapítanak, egy évig adócsökkentésben részesülnének. A törvénycikkely kiegészítéseként javaslat született a fiatal anyák támogatására is, miszerint az állam rész munkaidős állások megteremtésével támogathatná őket. Egy másik javaslat szintén a 17. cikkelyhez kapcsolódik, amely alapján azok a munkáltatók, akik munkapasztalattal még nem rendelkező fiatalokat alkalmaz-

nak, adócsökkentésben részesülnének, ezzel is serkentve a fiatalok elhelyezkedési lehetőségeit a munkapiacra. A módosítási javaslatok között diszkriminációellenes jogszabályjavaslatok is születtek, a Miért több, kisebbségeket érintő javaslatot is megfogalmazott. A szervezet javasolta a szakoktatás kiemelt fontossággal való kezelését, mindezt úgy, hogy a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakoktatást támogassák. „2016 a választások éve lesz. Ritka lehetőség a fiataloknak, hogy hozzájáruljanak a politikai viszonyok kialakításához, mi több, a fiatalok közül is döntéshozók kerülhetnek ki. Ilyen és ehhez hasonló törvénymódosításokon keresztül tudunk konkrét és kézzelfogható intézkedéseket életbe ültetni, amiken keresztül segíteni tudjuk a fiatalokat az itthon maradásban” – nyilatkozta Antal Lóránt, a Miért elnöke. Az ifjúsági törvény módosítási javaslatait ezután a kormány fogja a parlament elé terjeszteni.

Támogatás erdélyi magyar egyházaknak és oktatási intézményeknek

Az erdélyi magyar történelmi egyházaknak és egyes erdélyi oktatási intézményeknek nyújtott támogatásról számolt be január 9-én egy gyimesfelsőlaki sajtótájékoztatón az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára. Soltész Miklós elmondta, a magyar kormány idén mintegy 110 millió forinttal támogatja az erdélyi épített örökség megőrzését, és mintegy 90 millió forintot szán erdélyi közösségi célú programokra. Az államtitkár szerint a két támogatási területen az elmúlt két évben 210 millió forint, illetve 161 millió forint támogatás jutott az erdélyi intézményeknek. Az Emmi államtitkára bejelentette, hogy 2016-ban is folytatódik két egyházi kötődésű erdélyi iskola támogatása. A gyimesfelsőlaki Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Gimnázium 2014-ben átadott tornaterme alagsorába tervezett úszómedence megépítéséhez nyújt 50 millió forint támogatást a tárca, a református egyház felügyelete alatt működő nagyszalontai Arany János Gimnázium pedig idén 100 millió forintot kap a megkezdett építkezés befejezésére. A gyimesfelsőlaki tanintézet eddig mintegy 350 millió

• A gyimesfelsőlaki Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Gimnázium

forint, a nagyszalontai pedig mintegy 560 millió forint magyar állami támogatást kapott – tette hozzá az államtitkár. Berszán Lajos atya, az Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Gimnázium létrehozója elmondta, az eltervezett úszómedence helyén jelenleg 4000 ajándékba kapott gyümölcs-facsemete van elvermelve. Azután kezdhetnek neki a medence építésének, hogy ezeket tavasszal kiültetik. Az iskolaalapító örömmel újságolta, hogy a 22 éve alapított intézmény egykori diákjai közül három pap, három orvos, két, doktorátussal is rendelkező ve-

gyész, egy színész került ki, és 16 egykori diákjuk tanít ma a Gyimes-völgy településeinek az iskoláiban, négyen éppen az Árpád-házi Szent Erzsébet-gimnáziumban. Soltész Miklós azt is elmondta, hogy erdélyi igényléseket is várnak a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére alkalmából meghirdetett pályázatokra. Közölte, hogy idén 370 millió forint forrás áll rendelkezésre négy pályázati területen, amelyek részleteit az emet.gov.hu internetes oldalon érhetik el az érdeklődők.

Hírösszefoglaló

Kék-fehér generáció egy látszatvilágban

Nehéz kamaszknak lenni – írta Marton Lili még az én időmben. És mennyire igaz! A maiak már nem olvasnak Marton Lilit, egész más dolgok foglalkoztatják őket. De a tény az tény maradt: kamaszknak lenni nehéz, ma talán sokkal inkább, mint bármikor. Tegyük most félre a rendszert, tantárgyakat, a túlsúfolt órarendet, a nyakatekert vizsgákat és az esélyegyenlőséget. És beszéljünk a kirakatról.

korhatárt 14–15 évre, de sajnos nem én döntök e fontos kérdésben.)

Tehát X. Y. tojánhéjas, viszketegfene-kű gyerekember bejelentkezik. Azt írja, ő már régóta 13 éves, az iskolába nem is „jár” – egyenesen ott dolgozik. A nevét kötelezően y-nal írja, így, hogy Mary. Aztán következő lépésként profilképet komponál, ami lehet vidám, szomorú, spontán, művészi, vicces vagy sokkoló. A lényeg, hogy

kivel iszik karamelles frappucsinót a Starbucksban. Na ez, kérem, egyenesen vakmerőség.

Jön a barátkozás. Bejelöl mindenkit, aki ismerős, és azt is, aki annak tűnik – bár lehet, hogy csak egyszer látta az illetőt. Bejelöli a szüleit, osztálytársai szüleit is, aztán okosan kikapcsolja őket a hírfolyamból. Francnak kell naponta látni, hogy Erika mamája verseket posztol, vagy Péter apukája Tibi atyás poénokat puffogat ezerral. Ha elég okos hozzá, hogy beállítsa, a saját posztjait is megszürt közönség láthatja. Az például nem a mama dolga, hogy már megint csücsörítő szelfit tett ki a barátnőjével. A Facebook-barátok témakörhöz tartozik még a teljesen ismeretlen emberek visszajelölése. Ők nemcsak a Facebook friendek számát növelik, hanem igen lelkesek is. Ki ne ismerne olyan Alit, Juszufot vagy akár Florint, aki minden képet lájkol, és rossz angolsággal dicséri az összes fotót? Ők a szívesen ismerkedők köre. Kéretlenül kedveskednek bárkinek, aki vevő rá – egy valódi találkozó reményében. Hála

• **Lájkvadászok.** Megfelelési kényszer is szül a Facebook túl gyakori használatá

Vitrinben élnek. Reggeltől estig a megfelelési kényszer nyomása alatt. Hogy nem mindenki? Dehogynem. Csupán az változik, hogy éppen kinek, minek akarnak vagy kell megfelelni. És mintha nem lenne bőven elég az iskolai elvárások tömkelege, a felnőttek világával való számtalan ütközet, ők maguk is vizsgáztatják egymást – szinte folyamatosan. Erre való a mi mindennapi áldott/átkozott Facebookunk, hogy a többi internetműtyűrt ne emlegetsem. (Facetime? Mi az?)

Szóval a Facebook.

A baj ott kezdődik, hogy legtöbbször már 8–10 évesen ott virítanak, pedig hivatalosan csak 13 évesnél idősebbek lehetnének jelen. Persze formáság, de nem véletlenül találták ki. (Én a magam részéről simán felvinném a

sokan lájkolják. Mert ugye a lájk... na az fontos. Ez a mértékegysége ugyanis a népszerűségének, s mint olyan a lájk tulajdonképpen számszerűsíti, hogy mennyit is ér az illető.

Persze a számolás nem áll meg itt. Mert van egy másik igen fontos szám: a Facebook-ismerősök mennyisége. Minél több ismerőse van valakinek, annál menőbb – tiszta ügy. Persze, akadnak különcök, akik a kevésre hajtanak, mondván, nem barátkoznak akárkivel még a Facebookon sem. Meg kell jegyeznünk, igen kevesen vannak ők, hiszen ahhoz, hogy ezt a luxust valaki megengedje magának, meglehetősen nagy bátorsága kell hogy legyen. Ha valakivel nem barátkozol, nem látod a posztjait, ergo esetleg lemaradsz valami életbevágóan fontosról – például, hogy éppen

„Bejelöli a szüleit, osztálytársai szüleit is, aztán okosan kikapcsolja őket a hírfolyamból. Francnak kell naponta látni, hogy Erika mamája verseket posztol, vagy Péter apukája Tibi atyás poénokat puffogat.”

a tojánhéjnak, a mi gyanútlan kamaszunk úgy posztol, hogy tapasztaltabb „stalker” két perc alatt kideríti, hova jár iskolába, hol szokott a barátaival lógni. És akkor jön a kellemtlenebb rész, amikor hirtelen anyuka, apuka segítségét kell kérni, mert a lelkes lájkoló a valóságban már „öregnek” számító huszoneves, aki életnagyságban elég ijesztő és szörös. (A téma komolyabb vetületei megérdemelnek egy komolyabb cikket később.)

Néhány kitöltendő rubrika a kedvenc filmekről, sportolóról, könyvekről.

A kínálat elég szűk: romantikus vígjátékok, akciófilmek, *Alkonyat*, Harry Potter, David Beckham stb.

És akkor jöhet a posztolás. Témakör szerint itt vannak mindjárt a számomra legérthetlenebb fotók: a fürdőszobákban készült szelfik. Félre ne értse nek: ezek nem meztelen képek. Saját, illetve mások otthoni fürdőjében, esetleg vendéglők, kávézók illemhelyein készülő, teljes menetfelszerelésben és sminkben, tükörbe kattintós képek.

„Látszat, póz, sekélyes gondolatok, hamis értékek. És mellé a kamaszok nagyon is természetes, a korukból adódó szeretet- és figyeleméhsége. Sokszor tragikus kombináció.”

Nem értem. Nem értem! Miért? Miért ott? Aztán beszéljünk a pillanatképekről. Bulik, versenyek, séták, nyaralás, tábor, bandázás itt, hülyülés ott. A lényeg, hogy dokumentálva legyen. Egyesek azt állítják, azért készül ennyi fotó, mert gyűjtik az emlékeket. Ja, hogy közben pont a pillanat igazi élménye megy el mellettük észrevétlenül? Ezen nincs idő elmélkedni.

A képeken kívül vannak még idézetes montázsok. Rajzok, képek mellett mélyenszántó gondolatok ismeretlenségtől, esetleg Oravecz Nórától, netalán szegény Paulo Coelho-tól (ha tudta volna, hogy mi lesz a szövegeiből, talán neki sem fog *Az alkímistának*). A kedvencem: „Meg volt írva, hogy együtt leszünk. Kár, hogy te nem tudsz olvasni.” Szerző ismeretlen.

Hát így megy ez a kék-fehér oldalon. A többi virtuális felületről most nem esett szó, de minden jel szerint hasonló a helyzet ott is. Látszat, póz, sekélyes gondolatok, hamis értékek. És mellé a kamaszok nagyon is természetes, a korukból adódó szeretet- és figyeleméhsége. Sokszor tragikus kombináció.

Felnőttek, néha nézzetek rá a photo-shopolt lelkekre!

ALBERT ANTAL
ORSOLYA

Facebook-aktivitás és lelki egészség

Médiapszichológiai kutatások foglalkoznak a közösségi oldalak nézegetésének hatásaival. Mint kiemelik, jó hír, hogy erősíti az önbecsülést, a rossz hír viszont, hogy rombolja a motivációt is egyben – olvasható a *Medicalonline.hu*-n. A Facebook-profil alapján véve ideális eszköz annak kialakítására, hogy miként lássanak bennünket barátaink és családtagjaink. A közösségi oldal használata és a profiloldal felkeresése erősítheti az önbizalmat és önbecsülést, de ugyanakkor csökken a motiváció is arra, hogy egyszerű feladatokban megfelelően teljesítsünk – állapítják meg a *Media Psychology* című lapban közzétett tanulmány szerzői. Pszichológiai kutatási módszerekkel elemezték, van-e valamilyen lelki hatása az online közösségi jelenlétnek. A vizsgálatban az implicit asszociációs tesztet (IAT) használták, melyben a résztvevőknek olyan szavakhoz kellett pozitív vagy negatív jelzőket társítani, mint „én”, „nem” és „magam”. A vizsgálat azt jelezte, hogy a vizsgálati alanyok saját Facebook-profiljuk megtekintése után mindössze öt perccel önbecsülésük erősödését élték meg. „Aki jól áll önbecsülés dolgában, az nagyon rövid idő alatt pozitív előjelű szavakat képes társítani önmagához, miközben több időre van szüksége ahhoz, hogy negatív értelmű kifejezéseket asszociáljon önmagához. Ha viszont valakinek gyenge lábakon áll az önbecsülése, akkor éppen fordított a helyzet. A mi kultúránk kitüntetően díjazza a szilárd önbecsülést, ennek megfelelően az emberek hajlamosak arra, hogy az önbewalláson alapuló kérdőíveken a ténylegesnél magasabbnak tüntessék fel önbecsülésük szintjét. Az IAT alkalmas az ilyen természetű torzítások kiküszöbölésére” – magyarázta Catalina Toma kommunikációtudományi kutató.

Befolyásolja-e viselkedésünket saját Facebook-profilunk megtekintése? A kutatók választ kerestek erre a kérdésre is. Ehhez a résztvevőknek sorozatos kivonási feladatokat kellett elvégezniük, azaz egy nagy számból hetesével kellett visszafelé számolniuk. A visszaszámlálás gyorsasága és pontossága alapján a kutatók követ-

keztetéseket tudtak levonni arra nézve, hogy a vizsgálati alany mennyire motívált az egyszerű feladatok végrehajtására. A munkacsoport tagjai kíváncsiak voltak arra, van-e „valamilyen további járulékos pszichológiai hatása az önbecsülést növelő Facebook-profil megnézésének”. Azok a résztvevők, akik a teszt előtt megnézheték saját Facebook-profiljukat, kevesebb kérdésre válaszoltak, mint a kontrollcsoport tagjai, akiknek erre nem volt módjuk. A kutatók ezt azzal magyarázzák, hogy a közösségi oldalon töltött idő olyan általános elégedettségérzéssel tölt el, hogy nincs többletmotiváció arra, hogy azzal próbáljunk javítani önbecsülésünkön, hogy erőfeszítéseket teszünk egy feladat sikeres végrehajtására. A kutatók azonban hangsúlyozzák, hogy következtetéseik megerősítésére további vizsgálatok szükségesek. „A vizsgálat azt jelezte, hogy a saját Facebook-oldal megnézése csökkentette a motivációt egy egyszerű elméleti feladat sikeres elvégzésére. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a közösségi oldal használata például negatívan befolyásolná a diákok iskolai teljesítményét. További kutatások során keressük a választ azokra a kérdésekre, hogy például milyen pszichológiai hatása van, ha megnézzük mások Facebook-profilját vagy elolvassuk az üzenőfalán megjelenő eseményeket.” Korábban is több kutatás foglalkozott a közösségi oldalakkal. Az Edinburghi Egyetem kutatói például kimutatták, hogy minél nagyobb ismeretségi körrel rendelkezik valaki a Facebookon, annál nagyobb lelki stresszt kelt benne az oldal meglátogatása. A *Journal of Consumer Research* című lapban korábban közzétett adatok – a mostani vizsgálattal jórészt egybeesve – azt jelezték, hogy a közösségi média használata pozitívan befolyásolhatja az önbecsülést és az általános lelki jólétet. Ugyanakkor azt is igazolták, hogy az önbecsülés erősödése nem megfelelő viselkedésmintákhoz vezethet. A *Psychological Report* cikke szerint a szorongó, szociális bizonytalanságérzéssel küzdő személyek nagyobb mértékben használják a Facebookot, mint azok, akik szociális kapcsolataik szilárdabbak.

Városnéző séták diákoknak is a Korzo Egyesület vezetésével

Múzeumpedagógia Kolozsváron: Liliom a vásznon

Ha kolozsvári múzeumra gondolunk, komoly öreg bácsik jutnak eszünkbe, méltóságteljes csendek, sötét termek. Semmi játékoság, semmi napfény. Nem iskolásoknak való vidék... És mégis: a tájainkon mostanság megjelenő múzeumpedagógia „életet” visz a zordonnak vélt múzeumi falak közé.

Magyarországon a múzeumok rég felfedezték, hogy szerepük nemcsak a múlt, a művészet és tudományosság őreinek lenni valamiféle unalmas látogatóváro létezésben, hanem átadni ezeket az értékeket azoknak, akik tovább éltethetik őket: az embereknek, fiataloknak. Se szeri, se száma a családoknak, az iskolásoknak kínált legkülönbözőbb múzeumi

foglalkozásoknak, amelyek érdekesen, játékosan, a gyerekeket aktív szereplőként bevonva csepegtetik a bölcsességet a nebulók fejébe szinte észrevétlenül, és szakemberek szerint maradandóbban: hiszen amit cselekvések révén sajátítunk el, vagyis bizonyos szinten „megélünk”, az mélyebb nyomot hagy a tudatunkban.

Az anyaországi példa itthon inkább magyar nyelvterületen, a székely megyékben hódított, ám ma már Kolozsvár is hasonlóval büszkélkedhet: a művészettörtis egyetemistákból, friss végzősökből alakult Korzo Egyesület ilyen téren elsőként kínál múzeumpedagógiai foglalkozást. A *Liliom a vásznon* a Művészeti Múzeumot teszi otthonosabbá szervezett gyerekcsoportok, családok számára, és már készülöben a városnéző séta iskolásoknak *Lépésben, a falon innen*.

A *Liliom a vásznon* a Kolozsvári Művészeti Múzeum állandó tárlatának egy részét mutatja be a Bánffy-palotában. A program a növényábrázolások világába kínál betekintést, megfigyelve a műfaj változásait, fejlődését a 17. századtól egészen az 1900-as évekig. Az unitárius kollégium hetedikeseivel vágunk bele egy ilyen múzeumpedagógiai foglalkozásba.

Óriás társasjáték barokkból

Az összes diák nyakba akasztós cédulára írta a nevét, és az ezzel járó egészséges tinédzsernyüzgés után el is foglalták a helyüket az első teremben, természetesen a parkettán, ki-ki a korzósok által biztosított ülőlapon. Ettől a pillanattól már a diákok is érdeklődőbbekké váltak. Leghamarabb a székelyzsombori oltárral ismerkedtek meg, majd Szent Borbála történetével, akit apja a toronyba záratott, Szent Dorottyaéval, akit lefejeztek. Tiszta akciófilm... A folytatásban teremről teremre vándorolva értelmet nyertek olyan fogalmak, mint szimbólum, attribútum, impresszionizmus, kontraszt. Közös felismerték a különféle növényábrázolásokat a falakon látható festményeken, kitalálták, mit jelent az árpa, a komló, körte, szelence, rózsza, majd maguk nevezték meg, mit festene fel egyik-másik érzelem illusztrálására. A játszva okosodásban egy sok hozzáértéssel összeállított színes füzet

is segített: abban a korzósok egyszerű és egyértelmű rendszerben ismertetik a különféle szimbólumok jelentését, a barokk, az impresszionizmus meghatározó jellegzetességeit, világosan ábrázolják a komplementer színeket. A füzetből mindenki kapott egy példányt emlékül és emlékeztetőül. A mintegy órás foglalkozást óriás társasjáték koronázta. A csapatok „bábui” rövid pályán haladtak előre annak függvényében, hogy csapattársaik milyen sikerrel tudtak válaszolni az előző órában elhangzottakkal kapcsolatos egy-, két-, hárompontos kérdésekre. Tudtak...

Osztályfőnökük, Boldizsár-Zeyk Anna német–angol szakos tanár a közösségi oldalon látta ezt a programot.

– Ismerősöm a Korzo csoport, már a magyar napokon is említették, hogy szerveznek ilyen tevékenységeket, és felcsillant a szemem. Nagyon kevés az olyan lehetőség, amikor 5–8. osztályosokat hozhatunk el ilyen rendezvényekre, minden a 9–12-eseket szólítja meg inkább. A korzósok arra gondoltak, hogy a kisebbekkel is lehet foglalkozni, a kisebbeket is be lehet vezetni a művészet világába, én úgy gondolom, hogy kilencedikben, amikor el akarnak hozni egy diákot a múzeumba, akkor már elkezd húzni az orrát, hogy jaj, múzeum, mert soha nem volt. Ha kisebb korosztálytól bevezetjük őket, akkor lehet, hogy könnyebb lesz később is itt látni őket – mondja az osztálynevelő, aki maga sem tud más múzeumpedagógiai foglalkozásról Kolozsváron. A 9–13 éveseknek szánt program magyar és román nyelven is elérhető, előzetes jelentkezés alapján, erről

további részleteket közölnek az egyesület honlapján (Korzo.org.ro).

A Korzo Egyesület valamennyi tagja – Barazsuly Viktória, Gál Zsófia, Imecs Magdó Eszter, Veress Boglárka, Újvári Dorottya – művészettel, történelemmel és művészettörténettel meg egy jókora adag lokálpatriotizmussal „fertőzött”, Bogi kétéves múzeumpedagógiai mesterképzőt is végzett Budapesten, úgy, hogy joggal reménykedhetünk: a Liliom csak az első az ilyen programok hosszú sorában. Előkészületben levő *Lépésben* című programjuk iskolásoknak kínál az adott korosztályhoz igazított tematikus városnézést, kérésre 1–12. osztályos diákoknak tavasztól szerveznek sétákat, amelyeket igyekeznek interaktívvá tenni, valamilyen foglalkozást is kapcsolni hozzájuk. Egy-egy ilyen séta megalkotását több hónapos munka előzi meg, a lányok sokat könyvtáraznak, levéltárba járnak, korabeli sajtót, gyűjteményeket

böngésznek, fürkészik az érdekességeket, különlegességeket, vagyis az 1-2 órás séták résztvevői alapos tudományos kutatás eredményét élvezhetik.

Forradalom, mozi, bricseszna drág, Mátyás

A 2014-ben alakult egyesület célja az erdélyi kulturális örökség értékeinek feldolgozása, bemutatása és átadása a legszélesebb közönség számára. Ennek érdekében különféle rendezvényeket szerveznek, a legismertebbek talán a kora tavasztól késő ősziig zajló tematikus séták, ezek során a városnak olyan részleteit tárják fel, amelyek mellett akár naponta elhaladunk anélkül, hogy észrevennénk.

A forradalom színterei. Kolozsvári jelene-tek 1989-ből sétával bejárják a decemberi tüntetések fő helyszíneit, megtekintik a kommunista rendszer intézményeinek egykori épületeit – emlékezés a kommunizmus éveit megélték számára, történelem a fiataloknak, akik csak tankönyvekből ismerik az 1989-es rendszerváltást. *A Mozizás* Kolozsváron, feketén-fehéren annak ered nyomába, miért nevezték Kolozsvárt erdélyi Hollywoodnak a 18–19. századok fordulójára és a két világháború közötti időszak történései nyomán. *Az Acélabroncs, bricseszna drág* ükapáink mulató városába kalauzol el bennünket, ahol olyan csuda dolgok derülnek ki, mint hogy száz évvel ezelőtt hol lehetett ferblízni, hol lakott a Közvélemény, valamint, hogy miért volt gyászos nap, amikor bezárt a Kikakker. Ha ez még mind nem lenne elég, önmagáért beszél *A király(ál)ruhái: Mátyás-kultusz Kolozsváron* című sétájuk.

KEREKES EDIT

A város mint múzeum

„A város olyan, mint a múzeum. Az épületek, az utcák, a terek, a szobrok, a kanálisfedők, a cégérek, a parkok, a buszmegállók, a villamosok, a kocsmák, a turkálók, a gyorséttermek, az egyetemisták, a sarki zöldségek és a városszéli alkalmisok pedig legyenek a múzeumokban kiállított műtárgyak. Mindegyikük különleges, egyedi, értékes, no meg varázslatos történetek és titkok tudói. Sokan hiszik azt, hogy ezt a múzeumot kilenc zár alatt őrzik, és csak néhány kivételezett kiváltsága belépni a hatalmas csarnokokba a „műtárgyakat” titkaikról faggatni. Pedig dehogyan!

A Korzo Egyesület azért jött létre, hogy maga köré gyűjtse mindazokat, akik meg akarják ismerni és tovább kívánják adni ezeket a történeteket és titkokat. Nem számít, hogy gyerekek, felnőttek vagy idős, nő vagy férfi, szegény vagy tehető, (át)utazó vagy helyi lakos vagy, ha velünk tartasz, együtt felfedezhetjük a várost. Hallgassuk meg történeteit, csodálkozzunk rá szépségeire, szippantsuk be illatát, érezzük meg dobbanásait. Fogadjuk szívünkbe és váljunk a részévé, hadd' nyíljanak ki azok a zárák!”

Korzo.org.ro

Csak oktat, vagy nevel is a pedagógus?

Értékválság uralta világunkban legfontosabb céllá a pénzszerzés vált, ennek kapcsán egyre elterjedtebb a nézet, miszerint a pedagógus feladata nem más, mint hogy átadja a gyerekeknek a tananyagot, és nem dolgozik a nevelés. A jelenlegi román oktatáspolitikai tananyag átadására helyezi a hangsúlyt, a pedagógus hozzáállásától, személyiségétől függ, hogy a tudás átadása mellett fontosnak tartja-e a nevelés feladatát. Az oktatás és a nevelés közti egyensúlyt vizsgáltam a pedagógusi, tanári szakmában. Emellett a témával kapcsolatban terepmunkát végeztem, amelynek keretében gyakorlati pedagógusokat kérdeztem arról, hogy fontosnak tartják-e munkájukban az oktatás mellett a nevelést.

„Egyre nagyobb kihívást jelent a gyerekek nevelése. Nehezen lehet hatni rájuk büntetéssel, szankciókkal és osztályzatokkal. Az egyetlen eszköz talán a türelem, a szép szó, az elfogadó hozzáállás a pedagógus részéről. A megkérdezett tanárok utaltak arra is, hogy nagymértékben csökkent a tanár, a pedagógus tekintélye a szülők és a diákok előtt.”

Fontosnak tartják-e a pedagógusok a nevelést?

Tapasztalataim alapján mai romániai oktatási rendszer nagymértékben teljesítményorientált, elsősorban a mérhető tudásra koncentrál, erre helyezi a hangsúlyt. Mindez azt eredményezi, hogy a pedagógusi szerepkör egyre inkább a tárgyi tudás átadására korlátozódik, és ezzel a gyakorlatban a nevelés óhatatlanul a háttérbe szorul. Terepmunka keretében 10-15 perces interjúkat készítettem: általá-

nos iskolában, felső tagozaton tanító pedagógusokat kérdeztem arról, hogy munkájukban fontosnak tartják-e az oktatás mellett a nevelést is, illetve hogyan nevelnek, miközben oktatnak. A következőkben az interjúzás során szerzett tapasztalataimat-észrevételeimet fogom összegezni.

Öt tanárral készítettem interjút (4 nő és 1 férfi) amelyből három falusi és 2 városi iskolában tanító pedagógus volt. Munkaévek, tapasztalatok szempontjából eltérő helyzetűek: egy interjúalany 50 év feletti, három 35 és 45 év közötti, és egy 35 év alatti pedagógus. A megkérdezettek közül hárman osztályfőnökök is. Az életkor és a pedagógusi pályán szerzett tapasztalat szempontjából megállapítható, hogy az idősebb, több tapasztalattal rendelkező pedagógusok árnyaltabban látják a kérdést. Kíváncsi voltam, hogy van-e különbség az osztályfőnökök és a nem osztályfőnökök hozzáállása között, csak osztályfőnöki feladatnak tekintik a nevelést, vagy pedig tanárként is fontosnak tartják és gyakorolják.

Mind az öt megkérdezett pedagógus egyértelműen fontosnak tartja, feladatának tekinti, és gyakorolja osztályfőnöki munkáján kívül is a nevelést. Érdekesnek találtam azt, hogy a megkérdezett falun tanító három pedagógus kiemelte a kollégák, a jó munkaközösség támogató erejét, segítségét a nevelési feladatok gyakorlásában. Mivel kis közösségben tanítanak, a pedagógusok személyesen ismerik a diákok helyzetét (családi háttérüket is) és egymást, a munkaközösség tagjai közös megbeszéléssel segítenek egymásnak a diákokkal kapcsolatban felmerülő nevelési kérdések, szituációk, konfliktushelyzetek megoldásában, közös álláspontot tudnak képviselni a diákok és szüleik előtt.

„Nevelési kérdésekben nagy segítségre van, hogy jó, összetartó munkaközösségben dolgozom, és lehetőség nyílik arra, hogy megbeszéljem a kollégákkal a felmerülő nehézségeket – legyen az a diákokkal vagy szülőkkel való konfliktus, nézeteltérés. Ez azért is fontos, mert a közös megbeszéléseknek

köszönhetően egy álláspontot tudunk képviselni a diákok és szülők előtt.” (27 éves, falun tanító tanárnő)

A megkérdezett pedagógusok érdekes szituációkat meséltek azon kérdésre válaszolva, hogy hogyan nevelnek, miközben tanítanak, illetve miben és hogyan nyilvánul meg a nevelés a munkájukban.

Ki dolgozzon többet, a lány vagy a fiú?

„Igyekszem úgy előadni a tananyagot, hogy legyen abban egy szolid értékrend, amiben én hiszek. Hogy mit tartalmaz ez az értékrend? Elsősorban a becsületességet, az összetartást, az egymás megbecsülését és tiszteletben tartását emelném ki. Ma például az egyik osztályban az volt az angolóra témája, hogy »házimunkák«. A téma kapcsán szerepelt egy olyan szöveg a tankönyvben, amelynek az volt a címe, hogy »felelés«. Arról szólt, hogy egy anya, aki egyedül nevelte két gyermekét (lányát és fiát), milyen

„Nevelési kérdésekben nagy segítségemre van, hogy jó, összetartó munkaközösségben dolgozom, és lehetőség nyílik arra, hogy megbeszéljem a kollégákkal a felmerülő nehézségeket – legyen az a diákokkal vagy szülőkkel való konfliktus, nézeteltérés.”

házimunkákat bízott rájuk. Mivel a lány volt a nagyobb, több házimunkát kapott, mint öccse. Ezen történet kapcsán adódott egy érdekes beszélgetés az osztályban, a lányok kezdetben egyöntetűen úgy érezték, hogy igazságtalanul osztotta meg a ház körüli feladatokat az anya fia és lánya között. Én elmondtam, hogy egyetérték a munka leosztásával, és megkértem a gyerekeket, hogy olvassák el még egyszer tüzetesen a szöveget, gondolkodjanak el rajta, és próbálják

megtalálni az olvasmányban azokat a jeleket, amelyek igazolják az anya döntését. Ezek után mindenki elmondta, hogy második olvasásra is igazságtalannak érzi-e a munka elosztását. Annak ellenére, hogy a szöveg kapcsán az óra elején kialakult egy, a „nők elnyomásáról” szóló felháborodás, örömmre szolgált, hogy második, harmadik olvasatra a lányok nagy része is meggyőződött arról, hogy az a becsületes, hogy beismerjék: valóban úgy volt igazságos a munka elosztása, ahogyan a szöveg leírta. Ez a kitérő beszélgetés egy picit eltért az óra témájától ugyan, a házimunkák angol megnevezéseit kellett volna gyakorolnunk, ennek ellenére úgy gondolom, nevelő hatása volt. (45 éves, városban tanító angoltanár)

A megkérdezett tanárok többnyire úgy vélekedtek, hogy a nevelés gyakorlása inkább egyéni hozzáállás, mint kompetencia kérdés.

„Aki feladatának tekinti a nevelést, az foglalkozik is azzal, hogy fejlődjön ezen a téren. Én sokat tanulok az idősebb kollégáktól, nyitott vagyok, és szívesen részt veszek neveléssel kapcsolatos beszélgetéseken. Mindig tanulok újat, amit megpróbálok alkalmazni a munkámban.” (27 éves, falun tanító tanárnő)

Kulcsszó a türelem és szép szó

A legfontosabb, a nevelés által közvetített értékek közé sorolták a megkérdezett pedagógusok a becsületességet, a tiszteletet, az összetartást, alkalmazkodást, a türelmet és egymás megbecsülését. Fontosnak tartom megemlíteni azt, hogy nemcsak az idősebb tanárok, de mindannyian utaltak arra, hogy ma egyre nagyobb kihívást jelent a gyerekek nevelése. Nehezen lehet hatni rájuk büntetéssel, szankciókkal és az osztályzatokkal. Az egyetlen eszköz talán a türelem, a szép szó, az elfogadó hozzáállás a pedagógus részéről. Továbbá utaltak mindannyian arra is, hogy nagymértékben csökkent a tanár, a pedagógus tekintélye a szülők és a diákok előtt. A gyerekek és szüleik is többet engednek meg maguknak a tanárral szemben, kifogásolják, fölülbírálják, elutasítják a pedagógus akár neveléssel, akár a tanítással kapcsolatos döntéseit, viselkedését. Emiatt gyakoriak a konfliktusok tanárok és diákok, illetve tanárok és szülők között.

A beszélgetések utolsó felében arról kérdeztem a pedagógusokat, mi a

véleményük a mai iskolai rendszerről, mennyiben segíti vagy gátolja őket abban, hogy oktatás mellett neveljenek is. Erre a kérdésre válaszolva mindannyian a mai romániai oktatási rendszer hiányosságairól beszéltek. A legnagyobb hiányosságként a teljesítményorientáltságot említették.

legfőbb eszköze – példaadáson és viszonyuláson keresztül – saját személyisége. Ma a gyerekeket több irányból érik negatív hatások, gyakran a szülők sem nevezhetők igazi példaképnek. Gyakran előfordul, hogy a pedagógus figyelme, szakértelme és odaadása védelmet jelent a gyermeknek a családi

• Nem könnyű megtalálni az oktatás és nevelés közti egyensúlyt

Azt a tananyagmennyiséget, amit a rendszer megkövetel, majdhogynem lehetetlen befogadni. Emiatt konfliktushelyzetbe kerül a pedagógus, hiszen egyrészt teljesítenie kell a rendszer által megkövetelt normát: le kell adni, számon kell kérnie azt a tananyagmennyiséget, amivel nem ért egyet, másrészt hivatásából adódóan nevelnie is kell, amire gyakorlatilag nem marad ideje, és amihez segítség, támogatást sem kap az oktatási rendszertől.

Egyre nagyobb kihívás ma jó pedagógusnak lenni. A tanárnak egy időben többféle elvárásnak kell megfelelnie ahhoz, hogy hatékony legyen munkájában. A mai teljesítményorientált iskolai rendszer elvárásai ellenére a pedagógus feladata az oktatás mellett az, hogy neveljen is, és ennek

szocializáció során megélt szorongások feloldásában, illetve abban, hogy meg tudjon birkózni a már kialakult következményekkel. Egyre nagyobb a pedagógus szerepe és felelőssége abban, hogy megfeleljen a kihívásoknak, úgy neveljen, hogy példát mutat, és ezáltal ellensúlyozza azokat a negatív hatásokat, amelyeket a gyerekek különböző irányokból kapnak. A nevelés fő célja az emberré válás a szó legnemesebb értelmében. Azt gondolom, hogy pedagógusnak lenni nagyon nagy felelősség, hiszen a gyerekek utánzással tanulnak a legtöbbet.

FEKETE-DEÁK ILDIKÓ
a csíkszeredai Nagy
Imre Általános Iskola
pszichopedagógusa

Bolyongások „irodalmi” helyszíneken

Mi köthet össze egy finnországi, egy magyarországi és egy erdélyi diákot? A könyvek világa iránti érdeklődés, szeretet, mert ez mindenki számára ugyanolyan csodálatos és érdekfeszítő tud lenni. A Hooked on Books elnevezésű Erasmus+ program lehetőséget nyújtott arra, hogy a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és a juankouski Juankosken Koulu iskola kiválasztott középiskolás

diákjait összehozza, meséljenek egymásnak olvasmányélményeikről, megosszák egymással kedvenc könyvük legérdekesebb részleteit, és buzdítsák társaikat, hozzák egymás kedvét az olvasáshoz.

Összekovácsolódott csapat

A 2015-ös év folyamán két találkozóra került sor, egyre Bonyhádon és egyre Kolozsváron. Mindkettő élménydús és eredményes volt. Amikor Bonyhádon

először láttuk egymást, még idegenek voltunk egymás számára, de pár nap múlva azt érezhettük, szoros kötelék szövődik köztünk, barátságok alakulnak. A kolozsvári találkozó előtt már tükön ülve vártuk, hogy újra lássuk a tavasszal megismert új barátainkat. Az eddigi két találkozó során a csapat összekovácsolódott. A kötött és kötetlen tevékenységek, az együttműködésre alapozó projektmunkák mind elősegítették ezt. A megbeszélések angolul folytak, hiszen az angol a program hivatalos nyelve. Mindnyájunk közös tulajdonsága a könyvek, az olvasás szeretete, éppen ezért nagyon szívesen megosztottunk egymással olvasási élményeinket, irodalmi témájú eszmecsereket folytattunk, könyvajánlókat készítettünk saját tapasztalatainkra alapozva. A bonyhádiak pl. Fekete István, Mikszáth Kálmán művészetét ismertették, míg a kolozsvári diákok az erdélyi szerzőkre koncentráltak, Ady Endre vagy a kortársak, László Noémi, Dragomán György alkotásairól beszéltek. A finnországi diákok bemutatója is híres finn írók műveit hozta közelebb hozzánk, így például a nagy 19. századi regényíró, Mika Waltari vagy a 20. század európai gyermekirodalmának egyik legjelentősebb szerzője, Tove Jansson a rajzfilmekből is ismert, titkokkal teli Múminjainak világát. A Hooked on Books által nemcsak egy számunkra idegen kultúrát ismertünk meg, de rengeteg csodálatos emberrel találkoztunk, akik új meg új könyvekre hívták fel a figyelmünket, és így még több élménnyel gazdagodtunk.

Könyvfaló olvasási verseny

A program nemcsak akkor aktív, amikor találkozásra kerül sor, hanem a távollét ideje alatt is tevékenykedünk. Mivel az egész iskola részt vesz a Hooked on Books nyújtotta lehetőségekben, a képviselő diákok versenyt szerveztek a többi diáknak, középiskolásoknak és általános iskolásoknak egyaránt. A Könyvfaló olvasási verseny első szakaszát a nyári vakációra időzítettük, a diákoknak a nyári olvasmányaikat egy online felületen kellett regisztrálniuk egy rövid kérdéssor megválaszolásával. A vetélkedő első szakasza tavasszal nagy sikert aratott, öröm volt nézni, hogy meny-

nyien olvasnak, merülnek el a könyvek világában. A legtöbbet olvasó diákokat jutalmaztuk, e-book olvasót, illetve értékes könyveket nyertek. A Könyvfaló verseny második szakasza folyamatban van, novemberben hirdettük meg: összeállítottunk két könyvlistát, amely a korosztályoknak megfelelő olvasmányokat ajánl elolvasásra és az olvasást követő kreatív feladatok elvégzésére. Ezzel szeretnénk a diákokat olvasásra buzdítani. „Kilencedikes voltam, amikor elindult ez a program az iskolánkban, és felkeltette az érdeklődésem, mivel sok időt töltök olvasással, és szeretem az idegen nyelveket. Örülök, hogy belevágtam ebbe a programba, mivel rengedtek lehetőséget kínál. Új embereket, kultúrákat, országokat ismertem meg a Hooked on Books által, és nagyon sok új baráttra leltem. Emellett pedig közösen népszerűsítjük az olvasást, és projektmunkákkal hívjuk fel a figyelmet arra, hogy mennyire fontos megismerni az irodalmi művek világát.” – mondta a programról Tihanyi Hanna, a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium tizedikes diákja.

Látogatás Erdély Versailles-jában

Ha ki kellene emelnem a két találkozózn átélt élményeim közül a legmeghatározóbbat és legérdekesebbet, nagyon nehéz helyzetben lennék, hiszen rengeteg érdekes tanulmányi kiránduláson vettünk részt. A teljesség igénye nélkül megemlíteném a Balatonszárszón (itt meglátogattuk a József Attila halálának helyszínén létrehozott emlékműzeumot), Budapesten (többek között a Petőfi Irodalmi Múzeumot tekintettük meg), Göllén (Fekete István szülőházában a Vuk írójának személyes tárgyait is megnézhattuk), Pécssett tett látogatásainkat. Mi is nagy szeretettel mutattuk meg vendégeinknek Torockót, Bonchidát, Csucsát, Marosvásárhelyt, illetve Válaszúton Kallós Zoltán mutatta be néprajzi gyűjtéseinek gazdag világát. Talán az egyik legkellemesebb élmény az volt, amikor a bonchidai Bánffy-kastélyhoz, az erdélyi Versailles-aként is emlegetett impozáns barokk épületegyütteshez ellátogattunk, és ott a rossz idő ellenére felhőtlen jókedvvel tanulmányozta a csapat a régi kastély romos maradványait, finnek és magyarországiak az erdélyiekkel együtt meséltek egymásnak, sétáltak, beszélgettek, fényképeket készítettek. Találkozásaink legjelesebb élményeiről

a projektnaplóinkban számoltunk be, ebben megörökítettük a nap legjobb élményeit, az újonnan tanult érdekességeket, az új ismeretségeket, a humoros pillanatokat, az újonnan tanult finn szavakat, majd rajzokkal, képekkel egészítettük ki beszámolóinkat.

A Hooked on Books program által nemcsak új embereket ismertünk meg, más kultúrába nyertünk betekintést, de a könyvek világának csodálatos titkait és ezek felfedezésének élményeit is meg tudtuk osztani egymással. Idén tavasszal még egy utolsó utazás vár a könyvfaló csapatra, Finnországba

utazunk finn barátainkhoz. Ha véget is ér az Erasmus+ projekt, valószínűleg mindenki emlékezni fog arra, hogy egyszer, középiskolás korában, a könyvek szeretete és az olvasás iránti vágya, arra buzdította, hogy részt vegyen ebben a programban, amely által egy falfatot kapott az ismeretlenből, és ez egy jó kezdet a világ további felfedezésére.

FARKAS ÁGNES ANNA
a kolozsvári János
Zsigmond Unitárius
Kollégium 10. osztályos
diákja

A székhelyhiány akadályozza az önálló tanintézet létrehozását

Nemet mondtak a besztercei magyar iskolára

Elutasította a besztercei önkormányzat az önálló magyar iskola létrehozására vonatkozó határozattervezetet, a képviselő-testület, amely immár harmadik ízben szavazott a kérdésben, a székhelyhiányra hivatkozva mondott nemet.

A besztercei tanács tavaly év végi ülésén tűzte újra napirendre a tervezett Hunyadi János Gimnázium ügyét, azonban ez alkalommal sem sikerült megszerezni a tanintézet létrejöttéhez szükséges szavazatszámot. A december 23-ai ülésen jelen lévő 17 tanácsos közül csupán öten értettek egyet a magyar iskola létrehozásával, 11 önkormányzati képviselő tartózkodott, egy tanácsos pedig ellenezte a javaslatot. Ahhoz, hogy átmenjen a határozattervezet, 14 szavazatra lett volna szükség. „Ilyen módon még ha a korábbi tanácskozásból az sült ki, hogy majdnem minden tanácsos meg van győződve arról, hogy tényleg szükséges egy magyar iskolaközpont a végvári magyar oktatás megmentésének érdekében, amíg nem lesz egy megfelelő üres iskolaépület, addig még várat magára” – közölte a határozattervezetet előterjesztő Antal Attila RMDSZ-es tanácsos. Az egyedüli magyar tanácsstag szerint társai a székhelyhiánnyal indokolták a határozattervezet elutasítását, egy korábbi döntés szerint ugyanis az önkormányzat egy magánépületet szemelt ki a célra, ennek azonban időközben megváltozott a rendeltetése. Ezért áthidaló megoldásként a kezdeményezők részéről az a javaslat született, hogy az Andrei Mureșanu Főgimnázium, ahol jelenleg a magyar tagozat működik, engedjen át egy épületet a háromból a magyar iskola számára. Ezzel a felvetéssel azonban sem a város egyik legjobb iskolájaként számon tartott főgimnázium vezető tanácsa, sem a Beszterce-Naszód megyei tanfelügyelőség nem értett egyet, ami a tanácsosok álláspontját is befolyásolta.

A besztercei magyar iskola kérdése immár harmadik alkalommal került a döntéshozó testület asztalára. Az RMDSZ-es kezdeményezésre tavaly májusban még rábólintott a helyi tanács, akkor a 21 önkormányzati képviselőből 15 támogatta a javaslatot. Azonban ezt mégsem lehetett gyakorlatba ültetni, a tanügyminisztérium ugyanis formai hibát talált a határozatban, és módosításokat kért. A szaktárca a tanintézet tervezett nevével – Hunyadi János Gimnázium – sem értett egyet. A kezdeményezők azért javasolták Hunyadi névadónak, mivel az észak-erdélyi városban 1940 és 1945 között is ezen a néven működött magyar nyelvű iskola.

Az immár módosított határozattervezet tavaly augusztusban került másodszor is a tanács elé, ezt azonban kvórum hiányában nem sikerült elfogadtatni, az ülésen ugyanis mindössze tíz tanácsos volt jelen. Így már biztosra vált, hogy az RMDSZ-nek le kell mondania korábbi tervéről,

miszerint a magyar tagozat immár a 2015–2016-os tanévben önállósul.

Décsei Attila, az RMDSZ Beszterce-Naszód megyei elnöke korábban úgy nyilatkozott, hogy olyan diákotthonnal is ellátott szóránközpontot szeretnének kialakítani a városban, amely összegyűjtheti a megye magyarul tanulni vágyó gyermekei egy részét. A megyeszékhely 6 százalékos magyarsága ugyanis nem lenne képes fenntartani egy önálló magyar iskolát, ehhez a magyar településekről érkező középiskolásokra is szükség van, mutatott rá. „Ha nem lesznek gyerekek, mi értelme van a magyar iskolának?” – tette fel a kérdést Décsei Attila.

Az Andrei Mureșanu Főgimnázium általános iskolai tagozatán évfolyamonként jelenleg egy, a középiskolában két magyar osztály működik, utóbbiakhoz a besztercei mellett a szentmátéi, magyardécsei, vicei, árpástói és magyarnemeyei általános iskolák biztosítják az utánpótlást. A kínálatot bővítendő az önálló besztercei magyar is-

kolában szakosztály beindítását is tervezik, a kétprofilú osztályban a fiúk és lányok külön, az elképzelések szerint nekik szóló szakmát tanulhatnak. A szakosztály indításával azokat a gyerekeket szeretnék visszacsalogtatni, akik korábban annak hiánya miatt mondtak le arról, hogy anyanyelvükön tanuljanak, a városban ugyanis nincs magyar nyelvű szakoktatás.

A Beszterce-Naszód megyei RMDSZ-elnök szerint a vidéki gyerekeket különböző kedvezményekkel próbálják a megyeszékhelyre csalogatni. Pár éve hozta létre számukra a református egyház a Reménység Háza névre keresztelt, 41 férőhelyes bentlakást,

ahol felügyelet alatt tanulnak, kedvezményesen étkeznek. Emellett ingázási támogatást is kapnak, és a politikus szerint további lehetőségeket keresnek a szülők támogatására. Ugyanakkor számos rendezvénnyel, ifjúsági programmal próbálnak közösségi élményt biztosítani számukra.

Az önálló magyar iskola létrehozása azért is vált sürgőssé, mivel az ötszázalékos magyarsággal rendelkező észak-erdélyi szóránymegyében a szükséges gyermeklétszám hiányában egyre-másra zárnak be a magyar iskolák. A besztercei tanintézet egyfajta szóránközpontként azokat a diákokat lenne hivatott összegyűjteni, amelyek szülőfalujukban nem tudnának magyarul tanulni. A megyében a besztercei Andrei Mureșanu Főgimnázium mellett Bethlenben van magyar tagozattal is rendelkező gimnázium.

„Az egyedüli magyar tanácsstag szerint társai a székhelyhiánnyal indokolták a határozattervezet elutasítását, egy korábbi döntés szerint ugyanis az önkormányzat egy magánépületet szemelt ki a célra, ennek azonban időközben megváltozott a rendeltetése.”

PAP MELINDA

Évértékelés és idei tervek az RMPSZ-nél

Az előző év szövetségi tevékenységét értékelte, és a 2016-os programjait vetítette előre a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke és tiszteletbeli elnöke január elején. Közoktatást érintő problémákkal indult az elmúlt esztendő. A beiskolázási tervek, az oktatási stratégia hiánya nehéz helyzet elé állította a pedagógusokat, az oktatási intézményeket, a közoktatásért felelősen gondolkodókat. Megoldást keresve az együtt gondolkodás szorgalmazásának jegyében Szatmárnémetiben vándorgyűlést szerveztek – emelte ki Burus-Siklódi Botond.

„A romániai magyar közoktatásban dolgozó pedagógusoknak 39 évközi továbbképzést, szakmai tapasztalatcserét és kerekasztal-megbeszélést, pedagógiai rendezvénysorozatot tartottak a csíkszeredai székhelyű székhelyföldi, a szováti Teleki, a kolozsvári Gál Kelemen és a nagyváradi Partiumi Oktatási és Módszertani Központ szervezésében.”

Az elnök beszámolt a tankönyvpályázatok örökös problémáiról is, a tanterv-reform, valamint tankönyvellátás nehézségeiről. Nehezményezte, hogy bár az oktatási törvény előírja és lehetővé teszi az Országos Neveléstudományi Intézet magyar vonalának, valamint a kisebbségek pedagógus-továbbképző és humán erőforrás-központjának létrehozását, ezeket a mai napig nem sikerült létrehozni. Kiemelte ezen háttérintézmények fontosságát és jelentőségét, és elmondta, hogy amennyiben belátható időn belül a politikai érdekképviselet nem tudja megoldani ezen intézmények létrehozását, akkor fontolóra kell venni a szakmai szervezetek összefogásával és együttműködésével történő intézmény(ek) megalapítását. Ennek a kezdeményezésnek a felkarolásától

az RMPSZ nem zárkózik el, vállalja a kezdeményező szerepet. Az évközi továbbképzések az Emberi Erőforrások Minisztériuma által évente kiírt, a pedagógusszövetségek által szülőföldön megrendezendő pedagógus-továbbképzések pályázata útján valósultak meg. A romániai magyar közoktatásban dolgozó pedagógusoknak 39 évközi továbbképzést, szakmai tapasztalatcserét és kerekasztal-megbeszélést, pedagógiai rendezvénysorozatot tartottak a csíkszeredai székhelyű székhelyföldi, a szováti Teleki, a kolozsvári Gál Kelemen és a nagyváradi Partiumi Oktatási és Módszertani Központ szervezésében. Úgyszintén az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából 2013 óta az RMPSZ szervezi meg a Kárpát-medence-szintű magyarországi továbbképzéseket. A Kárpát-medencei társ-szervezetek javaslatára és az RMPSZ elnökségével való egyeztetés alapján 2015-ben 11 programot szerveztek 289 külföldi magyar pedagógus részvételével, melyből 172 erdélyi volt. Évente több mint félezer pedagógus részvételével zajlik a Bolyai Nyári Akadémia, melynek tavalyi átfogó témája a kommunikációs kompetenciák fejlesztése tanórán volt. Az egyhetes, 40 órás továbbképzésen való részvétel után a pedagógusok 10 kreditpontot kaphattak, ha eleget tettek a módszertani elvárásoknak. A moldvai csángó magyar oktatási program értékelője kapcsán kifejtette, fő célkitűzésük, hogy az oktatás iskolai keretek között működjön. Az idei tanévben 45 oktatóval 29 helyszínen zajlik oktatás, melyből 25 iskolai keretek között. Az RMPSZ a romániai lebonyolító partnere a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által évről évre meghirdetett Szülőföldön magyarul – nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-, illetve hallgatói támogatásnak. A tanévre kiírt és a kalendarisztikus év elején meghirdetett, vissza nem térítendő támogatás célja a Kárpát-medencei magyarság nemzeti azonosságtudatának erősítése a szülőföldön folyó magyar nyelvű oktatás és nevelés támogatása révén. A 2014–2015-ös tanévre kiírt támogatást 155 457-en igényelték. Évente díjazza pedagógusait és a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elért diákokat a szervezet. 2015-ben 49 Ezüstgyopár díjat

osztott ki oktató-nevelő munka mellett közéleti tevékenységet is kifejtett pedagógusnak. 25 éves a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége – hangsúlyozta 2016-os programismertetőjében az elnök. Az év során tevékenységük a 25 év évforduló köré fog épülni. A jubileumi év ünnepi ülését 2016. december 10-én tartják az első küldöttgyűlésük helyszínén, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium dísz-

„A Bolyai Nyári Akadémiát 2016. július 11–31. között tervezik megszervezni, melynek fő témaköre: A modern pedagógus – megváltozott szerepek és készségek. A változás módszerei.”

termében. Hagyományteremtő szándékkal 2014-ben első alkalommal Csíksomlyón szervezték meg a magyar iskolák országos tanévnyitóját. 2015-ben a kolozsvári Farkas utcai református templomban tartották, ahol az erdélyi magyar iskolák, szakmai szervezetek, kormányzati és önkormányzati intézmények képviseltették magukat. 2016-ban a magyar iskolák országos tanévnyitóját az RMPSZ Kovászna megyei szervezetének közreműködésével a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban 2016. szeptember 10-én tartják. A Bolyai Nyári Akadémiát 2016. július 11–31. között tervezik megszervezni, melynek fő témaköre: A modern pedagógus – megváltozott szerepek és készségek. A változás módszerei. Az akkreditált továbbképzések pályázati felhívása a szövetség honlapjáról lesz elérhető. Lászlófy Pál István tiszteletbeli elnök idei évre tervezhető tevékenységek fontosságából a pedagógusok hivatástudatának kialakítását és erősítését emelte ki. Hangsúlyozta a család szerepét, mely értékrendünk, társadalmunk és oktatásunk alapjait hordozza.

Kovács András Ferenc költőt látta vendégül egy vásárhelyi negyedik osztály

A felnőtt, akiben él még a gyermek

Hogyan születik a vers? Miért használ olyan szokatlan kifejezéseket a gyermekverseiben? Ki ihleti versírásakor? Miért szeret állatokról írni? Van-e kedvenc állata? Szeret-e utazni? – ilyen és hasonló kérdéseket tettek fel a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum negyedikos tanulói azon a

rendkívüli magyar órán, amelynek Kovács András Ferenc Kossuth-díjas költő, a *Látó* szépirodalmi folyóirat főszerkesztője volt a meghívottja. Nem első alkalommal járt a költő Pop Ágnes tanítónő osztályában, aki négyévente meghívja, hogy a gyerekek „élőben” is megismerhessék, kérdéseket tehesse-

nek fel, elmondhassák verseivel kapcsolatos gondolataikat, megjegyzéseiket. Kovács András Ferencen kívül más írók, költők, irodalomírók is megfordultak a kisdíákok körében, ezzel is magyarázható, hogy nem érezték idegennek a mostani vendéget, ismerték a gyerekekre, sőt még azt is, hogy időnként álneven ír. Természetesen egy ilyen rendkívüli irodalomóra hosszabb felkészülést igényel, nagyobb energiabefektetést, hiszen a gyerekekkel el kell olvasatni a verseket, fogalmazást íratni, és mindezt úgy, hogy ne váljon erőltetetté.

A költő is volt gyerek valamikor

A kétórás találkozó két részből épült fel, előbb a kisdíákok mutatkoztak be, majd a vendég beszélt magáról, és válaszolt a kérdésekre. A gyerekek nyitottan, érdeklődően fogadták, őszinte kérdéseket tettek fel, jól megírt házi feladatokat, fogalmazásokat olvastak fel, és szépen adták elő a megtanult verseket, sőt még azok megzenésített változatait is, énekeltek, zenéltek, és közben kíváncsian figyelték, hogyan reagál produkciójukra a költő. Mert hát a „költő bácsi” is volt gyerek valamikor sok-sok élménnyel, emlékekkel, tanítók, tanárok igazgatták az útját, nyújtottak támaszt számára, hogy azzá váljon, amivé vált. Arról beszélt például, hogy rossz gyerek nincs, rossz felnőtt viszont igen. „Mikor írt először, és hány évesen?” – tették fel a kérdést a gyerekek, akik közül akadt, aki azt is elmondta, hogy melyik a kedvenc „KAF-verse”, vagy mit gondolt arról a versről, amit a tanító néni erre az alkalomra feladott megtanulni. „Köszönöm, hogy itt lehetek” – mondta a vendég, aki szívesen tesz eleget a hasonló meghívásoknak. A gyerekek nemcsak a verstudásukkal kápráztatták el a költőt, de rajzaikkal is. Egy kisebb kiállítást rendeztek ugyanis, a rajzok pedig a Kovács András Ferenc gyermekverseiből ihletődtek. A vendéget pedig megkérték, hogy nézze végig ezeket a rajzokat, és fejtse meg, melyik mit ábrázol, melyik versét ismer-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

ri fel benne. Többnyire ez sikerült is, bár volt olyan rajz, ahol több időt vett igénybe a gondolkodás.

Hogyan születik a vers?

Arról is beszélt Kovács András Ferenc, hogy milyen a felnőtt, akiben él még a gyerek, vagy az a gyerek, akiben benne van egy felnőtt. Mi a lényege a gyerekségnek, honnan tudható, hogy a felnőtt még mindig őrzi magában az egykori gyereket? Hol rejtőzhet ez az egykori gyerek? A fejben, az agyban? A szemben, a pillantásban? Netán a mozdulatban? Vagy az emlékezetben? Valamennyiben, a szívben is, az agyban is, a szemben is és a tekintetben, a pillantásban is – sorolta. Mint ahogy egy mozdulatban is benne van a gyerek, az emlékezetben, a nyitottságban, a humorban, abban, hogy képes önmagán is nevetni. „Miért ír álnéven a költő bácsi?” – szögezte a vendégnek a kérdést az egyik kisfiú. Mert az is egy játék – magyarázta a költő. Mikor jelent meg az első könyve? A verseknek van-e külön megihletője? Honnan jön az ihlet? Miből lesz a vers? – így szölgáltak a kérdések. A vershez, hogy az megszülessen, elég néha egy gondolat, egy érzés. Hogy miből lesz, mi kell hozzá – fantázia, tudás, de leginkább szavak – érkezett a frappáns válasz. Aztán még az is érdekelte a negyedikeseket, hogy miért ír verset a költő az állatokról? Van-e kedvenc állata, melyik az, szeret-e utazni, hol járt.

Végül legutóbb megjelent verseskötetéből, az *Egerek könyvéből* olvasott fel három verset a vendég, majd közös fotózással és végül dedikálással ért véget a rendkívüli magyaróra. „A gyerekek többet olvasnak attól az írótól vagy költőtől, akit ismernek” – foglalta össze a rendezvény lényegét Pop Ágnes tanítónő. Ha a szerző életével kapcsolatos érdekességekről hallanak, ha olyan pluszdogákat visz be az órára, ami nincs benne a tankönyvben, ami emberközelibbé teszi a költőt, jobban érdeklődnek iránta. Az olvasás megkedveltetését szolgálja az esemény és természetesen erőltetés nélkül lehet csak megkedveltetni a gyerekekkel az olyan élményeket, amelyek megmaradnak egy életen át.

ANTAL ERIKA

A román–magyar viszonyról az Osonó színházműhely különleges terében

Osztálytermi előadás japán szőnyegen

Az erdélyi színházművészetben közel negyed évszázadnak kellett elteltie ahhoz, hogy olyan színházi próbálkozások szülessenek, amelyek a román–magyar együttélés kérdéseit érintik. Évekkel ezelőtt Gianina Cărbunariu 20/20 című előadása Sebestyén Ábrahám rendezésében a marosvásárhelyi forradalom elhallgatott, az emberekben rekedt feszültségének adott hangot.

problémáit, felhasználva a színházi kultúra és a színházművészet játékoságának tárházát.

Kényes kérdés tizenévesek olvasatában

A sepsiszentgyörgyi társulat merész vállalkozása, hogy a román–magyar kérdést a tizenévesek identitáskeresésével, a legzsengőbb, ugyanakkor leg-

nak nevetni nemcsak egymáson, hanem magukon is) a negatív megjegyzéseket, lebecsmérlő, nemzetiségekre vonatkozó jelzőket. A „bocskorosok”, „bozgorok”, „tolvajok” hallatán a közönség önreflexióra kényszerül, önmaga előítéleteivel szembesül. A bemutató előadást nagy érdeklődés övezte tavaly Sepsiszentgyörgyön. A darabbal turnéra indult a társulat, első megálló Marosvásárhely volt, ahol két iskolában, a Református Kollégiumban és a kétnyelvű Gheorghe Șincai

• A színház eszközeivel közelítették meg az etnikai problémákat

Tavalyelőtt vásárhelyi román és magyar színészek közösen vitték színre a *Double Band* című előadást Kincses Réka és Alina Nelega rendezésében, melyben szintén a város román–magyar kérdéseinek tabuját feszegették.

A színház visszakanyarodni látszik ahhoz, hogy a történelem örök törvényű problémáit vitassa, határait feszegetse, teret adjon az eddig ki nem mondott feszültségek megszólaltatásának. Erdélyben úttörőnek számít az a kezdeményezés, hogy a színház eszközeivel „bevigyék” az iskola falai közé ezeket a problémákat. Az előítéletekkel nem törődő sepsiszentgyörgyi Osonó színházműhely vezetője, Fazakas Misi középiskolákban villantja fel az etnikumok együttélésének

őszintébb korosztállyal boncolgatja. Az előadás az *Ismertlen barátok társasága, avagy Piknik egy japán szőnyegen* címet kapta, a forgatókönyvet Nina Tânțar állította össze román és magyar fiatalok őszinte tapasztalataiból gyűjtött történetekre alapozva. A történet egy születésnap rendezvény köré szerveződik, ahol a 18. életévét betöltő Edi román és magyar barátait is meghívja születésnap ünnepségére. Mivel sejti, hogy a két tábor előítéletei elég erősek, a születésnapot japán rituálé szerint tervezi. A lázadó korosztályú két ifjú tábor nem söpri szőnyeg alá érzéseit, megjegyzéseik, társadalmi előítéleteik a résztvevők számára ismertek. A nézők visszafogottan bár, de nevetéssel követik (mert még tud-

„A lázadó korosztályú két ifjú tábor nem söpri szőnyeg alá érzéseit, megjegyzéseik, társadalmi előítéleteik a résztvevők számára ismertek. A nézők visszafogottan bár, de nevetéssel követik (mert még tudnak nevetni nemcsak egymáson, hanem magukon is) a negatív megjegyzéseket, lebecsmérlő, nemzetiségekre vonatkozó jelzőket. A »bocskorosok«, »bozgorok«, »tolvajok« hallatán a közönség önreflexióra kényszerül, önmaga előítéleteivel szembesül.”

Líceumban mutatták be, ahol a közönség vegyes nemzetiségű, „fele apá, fele víz”, akárcsak a születésnap társaság. Az előadás nem identitáspolitikai kérdés felől közelít, hanem egy születésnap ünnepségre való készülődésnek vagyunk a tanúi. A részt vevő diákok körbeülnek, részeseivé válnak a születésnap ünnepségnek, megszokott miliő teremtmődik, ahol a kínálgatás közepette, a bevonás különös trükkjei mellett feloldódik a feszélyezettség, elmosódnak a határok, a sztereotípiák megkérdőjeleződnek. Két oldalról lát-

juk a különböző etnikumok együttélésével járó feszültségeket, mindezt egy olyan „párhuzamos identitású” iskolában, ahol román és magyar diákok külön osztályközösségekben tanulnak. A nyelvi identitás differenciáltsága, a román nyelv ismerete, egyesek számára bizonyos baráti körökben való beilleszkedés korlátokat jelenthet, hasonlóan a születésnap vendégek esetéhez. A történet főszereplőjével

„Az *Ismeretlen barátok társasága, avagy Piknik egy japán szőnyegen* olyan előadás, amely elutasítja, hogy meghatározható legyen. Nem dokumentumszínház, bár az előadás kiindulópontját az osonós és a csíkszeredai román fiatalok egyéni tapasztalatai képezik. Nem fórumszínház, bár a magyar és román fiatalok vallomásai megbolygatják a nézőket, arra ösztönözve őket, hogy vegyenek részt a játékban saját történeteikkel és rádöbbenéseikkel.”

való azonosulás, aki szintén vegyes házasságban született, sokak számára természetes közeget idéz. Érdekfeszítő téma a diákok körében, hisz identitáskérdésekről nem beszél a tanár, mégis létező konfliktus forrása sokak számára. Magyar osztályban tanulnak Adrianok, és román tagozaton Hunor nevű diákok, akik folyamatosan szembesülnek a befogadás, elfogadás kérdésével.

Mínderre az Osonó vezetője, Fazakas Misi nagyon jól ráérezett, és az elhallgatott kérdésben nem egy előre megírt dramatikus vagy irodalmi szöveghez nyúlt, hanem román és magyar fiatalok saját élményeken alapuló improvizációjából állította össze az előadást. A kisebbségi-többségi kérdést a „most”-ban eleveníti meg a megszokottól eltérő formanyelven, ezzel is új színházi emlékezetet teremtve. Az előadás és program alapját az emocionálisan és intellektuálisan egyaránt hatásos születésnap készülődés

jelent, tökéletes fikatív keretet kreálva a részvételhez.

Átértelmezett nézői szerep

Rendhagyó az előadás tere is, hisz elhagyva a színházművészet konvencionális határait, nem a színházban, hanem a tanteremben történik a szembesülés. Tanúi vagyunk annak, hogyan válik egy színházi tér észrevétlenül egy közösség közös terévé. Az előadók hitelessége bravúros, hisz van köztük színész és diák, ezért a szerepkörök az osztályteremben nem elhatárolódnak, hanem egybeolvadnak. A szereplők meglepő módon anyanyelvükön beszélnek, ki románul, ki magyarul, megkönnyítendő a velük való azonosulást. A színészek időközönként megszólítják a hozzájuk térben legközelebb ülőket, véleményüket kéri. Ettől a pillanattól minden résztvevő tudja, hogy a véleménye számít, kimondott szavainak súlya van. A terem két sarkában lévő képernyőn az elhangzott szöveg fordítása követhető. Az osztályterem közepén elhelyezett szőnyeg, illetve a körberakott székek, a kétnyelvűség, a diákokhoz közel álló nyelvezet, az elhangzó előítéletek, a résztvevők közé beolvadó szinte azonos korú előadók annyira természetes közeget kreálnak, hogy adott pillanatban nem előadásként élék meg, hanem erdélyi valósággént. A hagyományos nézői szerep átértelmeződik, a nézőknek interaktivitást, közös gondolkodást és cselekvést kínál az alkotó. Az ismerkedés, az ünnepelt köszöntése, kínálgatás mintegy elmozdítja a közönséget a résztvevői szerep felé, miközben az előadás átmegegy beszélgetésbe. „Együtt vagy külön jönnek vissza Edi születésnapjára? A megosztott román és magyar társaság együtt vagy külön jön vissza a Jazzból?” – folytatja drámatanári kérdéssel Fazakas Misi, és a körbeülő résztvevők megnyílnak, mesélnek, hosszú beszélgetés alakul ki, miközben mindenki megésszi a születésnapitorta-részét. Így az előadás nem puszta műélvezet, szórakozást jelent, hanem a társadalmi aktivitásra, a kritikus, kérdező, elemző állampolgári létre fókuszál leginkább. A közösség többértékűségére helyezi a hangsúlyt, egy olyan „mi”-értelmezésre, amely nem törli el az „én”-t, és amely az egyén szabad választásán alapul. Nagy fába vágta az Osonó a fejszéjét, amikor arra tesz

Előadás az előítéletek ellenében

Az Osonó színházműhely tavalyi évének egyik kiemelkedő kísérlete a Kovászna Megyei Kulturális Központ által is támogatott, román és magyar fiatalokat megszólító projekt volt. A fél évig zajló akció eredményeként a fiatalok személyes történeteiből jött létre az *Ismeretlen barátok társasága, avagy Piknik egy japán szőnyegen* című román és magyar nyelvű fórumszínházi előadás. A Fazakas Misi által rendezett produkciót több iskolában játszotta a társulat osztálytermi előadásként. Az *Ismeretlen barátok társasága, avagy Piknik egy japán szőnyegen* olyan előadás, amely elutasítja, hogy meghatározható legyen. Nem dokumentumszínház, bár az előadás kiindulópontját az osonós és a csíkszeredai román fiatalok egyéni tapasztalatai képezik. Nem fórumszínház, bár a magyar és román fiatalok vallomásai megbolygatják a nézőket, arra ösztönözve őket, hogy vegyenek részt a játékban saját történeteikkel és rádöbbenéseikkel. Aki belép az előadás játéktérébe, kitepi utána a tankönyvekből a románok és magyarok viszonyáról szóló, közhelyektől és előítéletektől hemzsező lapokat. Ennek következtében az előadás azt a törekvést erősíti meg, hogy az etnikumok együttélésének problémáit nem megkerülni kell, hanem dokumentálni és megvitatni a színházművészet és színházi kultúra játékos szellemében.

kísérletet, hogy a színházi nevelés módszereivel tizenévesek horizontjából közelítse meg a magyar–román kapcsolatokat. A konfliktusok kibontásán, a nézőpontok sokszínűségének felmutatásán, a másik élethelyzetének megértésén, a színészek és nézők valódi kommunikációján, az ismert szituációkon keresztül épp olyan körülmények közt képes megmutatni igazi teljesítőképeségét, amilyenre a közbeszéd nem alkalmas.

BÁLINT ETELKA
a Marosvásárhelyi
Színművészeti Egyetem
másodéves doktorandusza

Nehezen megy az olvasás első látásra

Ha egy ötödikes kezébe kap egy szöveget, azt első látásra érthetően kell tudnia elolvasni – az előző tanévekben szerzett tapasztalatok szerint. Ennek ellenére egy felmérés kimutatta, hogy az Európai Unióban Románia leghátul kullog, ami az első látásra történő olvasást illeti.

megfelelő hangsúlyozással kell tudniuk elolvasni egy szöveget.

„Ha egy gyerek nem tud írni és olvasni az anyanyelvén, annak a hiányos módszer az oka, amivel az iskolában oktatják” – jelentette ki Șerban Iosifescu, az egyetem előtti oktatás minőségét

Gyakorlattal fejleszthető az olvasási készség

Arra, hogy mi ösztönzi a gyermeket, hogy jobban olvasson, vagy hogy megtanuljon első látásra elolvasni egy szöveget, Pop Ágnes azt mondta, szerinte leginkább a gyakorlat, a hangos olvasás fejleszti ezt a készséget. A pedagógus a Bolyai Farkas Gimnáziumban folyamatosan olvastat a tanítványaival, naponta gyakoroltatja a hangos olvasást. Mert létezik az úgynevezett néma olvasás is, de elsősorban a hangos olvasás különböző formái segítenek abban, hogy a szöveget megértse a gyerek, hogy később könnyedén olvasson. „Az első négy osztályban nagy szükség van a hangos olvasásra, de azt otthon is gyakorolni kell” – magyarázta, majd hozzátette, hogy az iskolában többnyire hangosan olvasnak a gyerekek, a hangos olvasás több formáját is gyakorolva. Amennyiben a pedagógus tisztességesen végzi a feladatát, és a gyerek otthon rendszeren gyakorol, a szülő is hangsúlyt fektet erre, akkor szépen, hangsúlyosan fog olvasni, mire elvégzi a negyedik osztályt – állítja a Bolyai tanítónője.

Jó pedagógusokra, korszerű tantervre van szükség

Ahhoz, hogy Románia e tekintetben ne kullogjon az Európai Unió mögött, Șerban Iosifescu szerint három fontos tényezőre van szükség: jól felkészült pedagógusokra, megfelelő tantervre és korszerű oktatási eszközökre. Ezzel szemben az ARACIP szakértői úgy vélik, hogy amennyiben nem változik a tananyag és annak oktatási módszere, látványos eredményekre nem számíthatunk. A romániai oktatás egyik hibája, hogy a diákoknak olyan információkat kell elsajátítaniuk, amelyeknek később nem veszik hasznát. Az átadott és elsajátított tananyag 94 százalékát elfelejtik, arra pedig kevés a lehetőségük, hogy kommunikáljanak, önálló gondolatokat legyenek, kérdéseket fogalmazzanak meg. Az oktatási rendszer inkább arra kényszeríti őket, hogy a tanárokat hallgassák, és az információkat alkalomadtán visszamondják.

ANTAL ERIKA

• **Betűrengeteg.** Kulcsfontosságú a mindennapi gyakorlás, megfelelő hangsúlyozás

Egyes pedagógusok számára meglepő ez az eredmény, míg mások azt tapasztalják, sajnos helytálló a megállapítás.

Hiányzik a mindennapi gyakorlat

„Falun tanítok Marosvásárhely közelében, és nagyon fáj, de a gyerekek többsége alig tud elolvasni egy szöveget, amit először adok a kezébe. Ez azt jelenti, hogy hiányzik a mindennapi gyakorlat, a gyerekek otthon egyáltalán nem olvasnak, az iskolában is épp csak annyit, amennyi időt szán erre a tanár” – magyarázta érdeklődésünkre egy Marosvásárhelyről a Nyáradmentére ingázó tanár. A Bolyai Farkas Elméleti Líceumban tanító Pop Ágnes tanítónő szerint ha a gyereket jól készíti fel a pedagógus, és otthon is hangosan gyakorolnak, akkor ötödik osztályban már kifejezően,

felügyelő ügynökség (ARACIP) elnöke. A Bolyai tanítónője szerint némi igazság lehet a felmérés eredményében, mert az igaz, hogy tanítványai jól olvasnak, de ő is megfigyelte a változást a generációk között, ami az olvasást illeti. Mint kifejtette, például a 2004–2008-ban elemi osztályokat végzetek sokkal többet olvastak a maiakhoz képest. Az úgynevezett Facebook-generáció gyorsabban akar információkhoz jutni, kevesebb az ideje, hogy elmélyüljön, többet foglalkozzon az olvasással, esetleg kérdezzon, érdeklődjön. Akkoriban még könyvekből tájékozódtak többnyire, vagy a tanítót, a szülőket faggatták, ha valami érdekelte őket, ez azzal is járt, hogy többet jegyzeteltek, írtak. „Valamiért akkor még több idejük volt a szépre, ma a kisiskolások számára is felgyorsult a világ” – tette hozzá Pop Ágnes.

Alternatív történelem

Amikor még kicsi voltam, lényegesen kisebb, mint most, de már nem elég kicsi ahhoz, hogy büntetlenül lehessen annyira lunatikus, mint amennyire mindig is szerettem volna lenni, mert hát nem egyformán erőlteti minden gyerek a nagyobbá válást... na mind-egy. Kezdjük újra.

Valamikor régen én is bevezetődtem a magyar történelembe. Mondanom sem kell, nem az iskolában. Kettősleg kaptam történelmi beavatást iskolán kívül. Az egyik nagyon módszeres „kurzus” volt, mert minekutána jó szüleim úgy gondolták: elég nagy vagyok már ahhoz, hogy ne csak az iskolai (ideológiai alapú és egy megkésett nemzetre ébredés alapzatára összehordott) történelemoktatás áldásaiban részesüljek, megbeszélték egy családi barátal, Bandi bácsival, hogy tartson nekem „órákat” otthon a magyar nemzet történelméből. Bandi bácsi aranyos volt és borszagú. Történelemszemlélete a Hóman–Székfűhöz (és istenments-hogybármimáshoz is!) volt kicövekelve, így hát kedélyesen nagy bajszú vezérek, bánok, gyulák, vazallusok, oligarchák és miegymások tolongtak különféle csatamezőkön, olykor egy-egy álnok anya vagy nővér is mutatóban, minden egyszerű volt és áttekinthető, mint manapság Szigetvár határa.

A másik beavatási „vonal” ezzel szemben nem is vonal volt, hanem csak egy pont. Egy hajnal vagy inkább éjszaka.

Az történt ugyanis, hogy egy olyan társaságba keveredtem, amelyre nagymamám minden teketória nélkül azt mondta volna, hogy – rossz. „Rossz társaságba” keveredtem tehát, amelyikben zömmel egyetemisták voltak, meg az egyetemisták barátnői és/vagy barátai, én csak úgy belecsöpentem, mert egy főiskolás ismerősöm magával hurcolt. Vélhetőleg nem a történelembe, hanem a vodkába akart engemet beavatni, de ezt nem árulta el, igaz, megkésett ügy is lett volna, mert már tizenkettedikes voltam, akkorra meg úgyis sok minden megesik az emberrel.

Szóval egy telefűstölt szobába kerültünk. Lepukkant házba, klasszikus, az áporodottság ígéretével induló buliba (akkor még a parti nem volt

• FARKAS ILONA JANKA, 7. OSZTÁLYOS

• „Odaült mellé a virágok közé, maga is szemrevételezte az üveget, s miután jól kihallgatta magát, Csaba vállára tette a fél karját.”

közhasználatú kifejezés, illetve nem erre). Ott volt mellettem Szilárd, a főiskolás ismerősöm, rajta kívül meg vagy húsz egyetemista, orvosok, mérnökhallgatók, a teológusok akkor még kimaradtak az efféléből. A lányok – mint mindig – a rázós és a családalapítós típusú számok váltakozásának előnyeiről és hátrányairól vicogtak kisebb csoportokban, a fiúk ittak, cigarettáztak. Olykor ráztak vagy „családalapítottak” (na nem úgy!), ímmel-ámmal, a lányok kedvéért.

Volt ott egy néger fiú is egy fehér haverjával. Orvostanhallgatók voltak, Csaba volt a fehér, Okoli a fekete. A sötét lakásban Okolinak csak az ingét láttuk, mert igazi szerezsen volt, az egyik megjegyezhetetlen nevű afrikai kisállam nagykövete fia. A kedves papa azelőtt a baráti Magyar Népköztársaságban volt nagykövet, de elő- vagy visszaléptették, Bukarestbe helyezték át. Okoli azonban, aki Budapesten remekül megtanult magyarul, nem ment a papával a Dámbovíta partjára orvostanhallgatni, jó volt neki a Szamos is, itt legalább a fiatalok egy részével gond nélkül megértette magát. De azért szorgalmasan veselkedett neki a románnak, ha már negyedéves medikusként erre terelgette a sorsa. Beszélgettek csöndesen egy sarokban és sűrű cigarettafüstben: három mérnöknövendék és három orvostanonc, utóbbi háromból az egyik Csaba volt, egy másik meg az ing, benne a sötétbe olvadva Okoli.

Sosem volt kenyerem az éjszakázás. Ezért hát elég kényszeredetten vettem részt a társadalmi életben, udvariasan ráztam vagy „családalapítottam” egyik-másik egyetemista lánnyal, olyan lazán viseltem magam, mintha huszonéves volnék, de alapjában semmi más nem voltam, csak álmos.

Mígnem hajnalban! A buli színvonala az iszaposságig ledöglött. A cigarettázók cigarettáztak, és hülyeségeket beszélgettek, a lányok félig aludtak, félig hallgatták a hülyeségeket. Csaba meg összeveszett a nőjével. A nője feltűnés nélkül lelépett, Csaba ott maradt összehúzott, rózsaszín száftban úszó szemmel, nagyon savanyú volt a képe – mi más lehet ilyenkor. Ott ült Csaba egy böhöm virágmintákkal terhelt rökamién, mereven nézett egy harmadáig telt vodkásüveget a földön. Ez volt a szplin, ez volt a neuraszténia, a nihil és az összes többi idegen szó a 20. századelő irodalmi tananyagából.

Ez volt a valóság. Amelyben ismét bevezettek a magyar történelembe.

Jött ugyanis Csaba haverja, az ing. Odaült mellé a virágok közé, maga is szemrevételezte az üveget, s miután jól kihallgatta magát, Csaba vállára tette a fél karját. Elefántcsontszínű fogait kivillantván így próbálta egyenesbe tenni a világ folyását:

– Csabika, Csabika!... Elvették tőlünk Erdélyt.

JAKABFFY TAMÁS

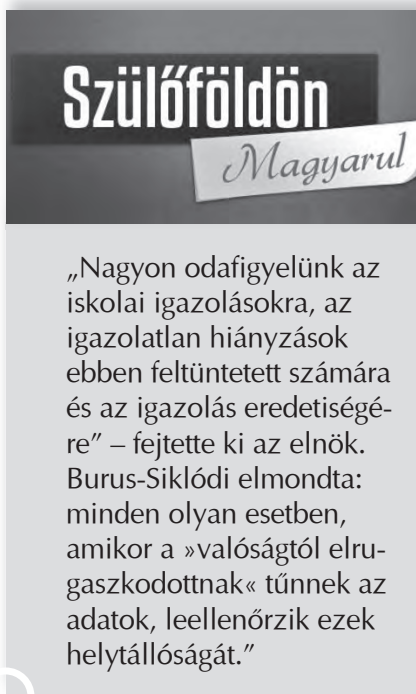

Lehet igényelni a támogatásokat a Szülőföldön magyarul programra

Január 15-étől lehet igényelni a támogatásokat a Szülőföldön magyarul program legújabb, a 2015/2016-os tanévre kiírt pályázatának keretében.

A tavalyi kiíráshoz képest, amelynek kifizetéseit december közepén fejezték be, semmilyen különösebb újdonságot nem találunk a pályázati felhívásban – tájékoztatott Burus-Siklódi Botond. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. (BGA) által megbízott Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) elnöke arra hívja fel a kérvényezők figyelmét, hogy jobban figyeljenek oda a benyújtandó dokumentumoknál arra, hogy teljesek és hitelesek legyenek az adatok, sok igénylés ugyanis hiányos iratokkal vagy adatokkal érkezett be hozzájuk. „Nagyon odafigyelünk az iskolai igazolásokra, az igazolatlan hiányzások ebben feltüntetett számára és az igazolás eredetiségére” – fejtette ki az elnök. Burus-Siklódi elmondta: minden olyan esetben, amikor a „valóságtól elrugaszkodottnak” tűnnek az adatok, leellenőrzik ezek helytállóságát. Nem tudnak továbbá figyelembe venni formailag hiányos dokumentációt sem.

A kérelmeket február 29-éig fogadják. Burus-Siklódi Botond rámutatott: a szükséges űrlapokat le lehet tölteni

a program honlapjáról, a pedagógus-szövetség ugyanakkor minden megyei szervezetéhez annyi pályázati csomagot küld, ahányat ezek igényelnek. Nevelési, oktatási valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás jogcímén 17 200, hallgatói támogatás jogcímén 2800 forintnak megfelelő lejt lehet igényelni. Előbbire jogosultak a romániai akkreditált tanintézetekben részben vagy teljesen magyar nyelvű oktatásban részt vevő óvodáskorú gyerekek, általános és középiskolások vagy a fakultatív, illetve opcionális magyar nyelvű oktatásban részt vevők. Hallgatói támogatást kérhetnek a részben vagy teljesen magyar nyelven tanuló nappali tagozatos alap- és magiszteri képzésben részesülők. Elesnek a támogatástól azok a tanulók, akik több mint 50 igazolatlan hiányzást gyűjtöttek be a folyó tanév első félévében, vagy azok, akik a fakultatív-opcionális magyar nyelvű oktatásban igazolatlanul hiányoztak a magyarórák több mint 10 százalékáról. A hiányosan benyújtott igénylési csomagokat egy alkalommal pótolni lehet.

Teleki-virág biológia- és természetvédelmi verseny, szaktáborozás diákok számára

A szovátai Teleki Oktatási Központ és Gub Jenő Természetismereti Tudástár idén is megszervezi a Teleki-virág biológia- és természetvédelmi vetélkedőt 9–12. osztályos diákok számára. A táborozás 2016. április 23–27. között zajlik Szovátán, a Teleki Oktatási Központban.

A táborozáson való részvételre egy rövid (legfeljebb 15 oldal mellékletekkel együtt) dolgozat megírásával lehet bevezetni.

Témajavaslatok:

- Építőművész állatok Erdély faunájában
 - Időjós élővilág: erdélyi népi megfigyelések egykor és ma
 - Az év élőlényei 2016-ban (a fajok jellemzése és azok erdélyi kultúrtörténeti és természetrajzi vonatkozásai)
 - Régi magyar mesterségek Erdélyben
 - A klímaváltozás hatásai Erdély flórájára és faunájára
- Egy dolgozatnak maximum 2 szerzője lehet.

A dolgozatokat 2016. március 31-ei határidővel az alábbi e-mail címre kérjük beküldeni:

E-mail tárgya: Teleki-virág természetvédelmi verseny

e-mail: sz_hunor@yahoo.com

A táborozáson az értékelő tanárok által legjobbnak rangsorolt dolgozatok szerzői vehetnek részt (a dolgozat mindkét szerzője). Az eredményről mindenkit személyesen e-mailben értesítünk 2016. április 15-éig, valamint az eredménylista honlapunkra (www.tok.ro) is felkerül.

A táborban folyó tevékenységek:

- Neves erdélyi/ magyarországi szakemberek előadásai
- Vetélkedő, bemutatók
- Dokumentumfilmek vetítése
- Kirándulás/ terepgyakorlat
- Szórakoztató programok

A táborban való részvétel ingyenes, az utazás költségeit a résztvevő fizeti.

Tanfelügyelőségi nem a magyar szakoktatásra Vásárhelyen

Nem engedélyezi a Maros megyei tanfelügyelőség magyar szakiskolai osztályok beindítását a marosvásárhelyi Református Kollégiumban, erről hivatalosan is értesítették az iskola vezetőjét. A tanintézetben a kolozsvári szakkollégium mintájára egy mechanika és autóbádogos, valamint egy pék és hentes szakiskolai osztályt indítanak magyar állami támogatással. Benedek Zsolt igazgató szerint a tanfelügyelőség nem hagyta jóvá a beiskolázási tervet, így egyelőre elnapolták a magyar szakosztályok indítását. A szakhatóság azzal magyarázza az elutasítást, hogy Marosvásárhelyen már vannak magyar szakiskolai osztályok, amelyekbe kevés a jelentkező, és elsősorban ezeket szeretnék megőrizni. A felmérések szerint ugyanis idén megvesztezte háromszázal kevesebb nyolcadikos végez, mint egy évvel korábban. A kollégium igazgatója korábban azon meggyőződésének adott hangot, hogy az egyházon belüli jó népszerűsítés nyomán megtelnének a náluk indítandó szakiskolai osztályok. Kifejtette, a tanfelügyelőség elutasítása nyomán sem nem mondanak le az ötletéről, hiszen elképzelhetőnek tartja, hogy hosszú távon – ha megszűnnek az állami intézményekben a magyar szakiskolai osztályok – a Református Kollégiumban egy erős magyar szakképzési központot hoznak létre. Helyszíntek a marosvásárhelyi egyházak kuratóriuma a volt November 7. negyedbeli, évtizedekig árvaházként működő ingatlant ajánlotta fel. A kezdeményezés ismeretésekor Illés Ildikó főtanfelügyelő-helyettes is úgy vélte, hogy a megyében elegendő magyar szakiskolai osztály van. „Marosvásárhelyen megőriztük a szakiskolai képzést. A szakoktatásban régiséggel rendelkező iskolákban vannak magyar nyelvű szakosztályok is. Egyre kevesebb a gyermek, így elsősorban a már meglevő szakiskolai osztályokat kell megtölteni, nem újabbakat létrehozni” – mondta a szakember. Rámutatott: nem lehet a vásárhelyi helyzetet összehasonlítani a kolozsvárral, hiszen Kolozs megyében „évekkel ezelőtt megölték a szakiskolai oktatást”. A kincses városban 2014 őszén túljelentkezés miatt az eredetileg

tervezett kettő helyett három osztállyal indult a magyar tannyelvű szakiskola a Református Kollégium keretében. A szakácsokat, villanyszerelőket, szépségipari szakembereket, víz- és gázszerelőket egy korszerűen felszerelt épületben oktatják, amelynek létrehozásához a magyar kormány mintegy 650 ezer euróval járult hozzá.

Ismét kötelezővé tennék az egyenruhát

A diákok szexuális érdeklődésének visszaszorítása és a családok eltérő anyagi helyzetéből adódó megkülönböztetések kiküszöbölése céljából javasolja az iskolai egyenruhák kötelezővé tételét szociáldemokrata párti (PSD) képviselők egy csoportja. A honatyák által előterjesztett törvénytervezet az óvodákban és a közoktatásban egyaránt bevezetné az egyenviselést, ezek modelljéről a tanintézetek vezetőtanácsa döntene a tanári kar és a szülői bizottságok bevonásával, illetve a diákok képviselőinek konzultálásával. A közoktatás biztonságáról szóló 2007/35-ös számú törvény módosításáról szóló, a Mediafax hírügynökség által ismertett jogszabálytervezet indoklása szerint az egyenruha bevezetése csökkentené az iskolán belüli erőszakot, fegyelemre, tiszteletre és jó ízlésre nevelné a tanulókat, és megelőzné a szegény családból származó gyerekek hátrányos megkülönböztetését. A törvényhozók szerint az osztályok arculatára is jó hatással lenne, ha a diákok nemi hovatartozástól függetlenül ugyanolyan színű és szabású egyenruhát hordanának. „Ezáltal elkerülhetők lesznek az olyan helyzetek, amikor a lányok rövid szoknyája magára vonja a fiúk tekintetét az osztályban vagy a tanintézetben” – állítják a szociáldemokrata honatyák, akik a szegény diákoknak kérésre támogatást is nyújtának az egyenruha beszerzésére.

Romániában jelenleg nem létezik egységes szabályozás a kommunizmus idején alkalmazott iskolai egyenruha-viseletét illetően. A tanintézetek maguk dönthetnek arról, hogy kötelezik-e a diákokat az egyenruhára, és ez számos iskolában bevett gyakorlattá számított. Az oktatási intézmények többsége azonban megengedőbb a kérdésben.

Oklevél nélkül is lehetne felvételizni

Idén már érettségi oklevél, illetve azt helyettesítő igazolás felmutatása nélkül is lehet felvételizni egyetemre, áll az oktatási minisztérium egyik javaslatában, mely szerint a felsőoktatási intézmények az országosan egységes oktatási informatikai rendszerben ellenőrizhetik majd a felvételizők érettségien elért eredményeit. A vonatkozó rendelet tervezetét közvitára bocsátotta a szaktárca. A felvételi javasolt módszertana az alapképzésre, mesterre és a doktori képzésre is vonatkozik, ellenben a felvételizőnek bele kell egyeznie, hogy adatai bekerüljenek az országos informatikai rendszerbe. Annak az egyetemnek, amelyik élni szeretne a lehetőséggel, megállapodást kell kötnie a minisztériummal a rendszerre csatlakozás műszaki feltételeiről, illetve saját felvételi szabályzatában idejében jeleznie kell, hogy biztosítja a digitális bizonylatot a felvételihez. A jelenleg érvényben lévő felvételi módszertanból eközben törölték azt a cikkelyt, amely kötelezővé tette, hogy az idegen tannyelvű oktatásra jelentkezőknek az illető idegen nyelvből is felvételizniük kell.

Kötelezővé tennék az előkészítő osztályt

Kötelezővé tennék az előkészítő osztályt az oktatási minisztérium. „Ezután csak azokat a gyerekeket lehet első osztályba íratni, akik kijárták az előkészítő osztályt” – nyilatkozta Adrian Curaj oktatási miniszter, aki szerint már a következő tanévtől megszüntetnek minden kivételt. Eddig azokat a gyerekeket, akik a beíratás évében augusztus 31-ig betöltötték a 7 évet, nem volt kötelező előkészítő osztályba íratni, egyenesen első osztályba mehettek. A 2016–2017-es tanévtől ez a lehetőség megszűnik. Az előkészítő osztályokba való beíratás február 29. és március 18. között zajlik majd.

Drága a kétnyelvűség Kovászna megyében

A Kovászna megyei tanfelügyelőség szerint sokba kerül a térségben a kétnyelvű oktatás biztosítása, a többnyelvűség ugyanis 190 pluszállást jelent a megyei oktatási rendszerben. Kiss Imre főtanfelügyelő szerint a me-

gyében dolgozó 120 magyarnyelv- és irodalomtanár bére ugyan nem okoz többletköltséget, mivel esetükben a törvény egy pluszszorzót ír elő, így a minisztériumtól kapott fizetési keret tartalmazza a teljes összeget, viszont a kétnyelvű iskolákban kis létszámú osztályokat kénytelenek működtetni, ez pedig körülbelül hetven olyan állást jelent, amire pénzt kell elkülöníteni. A sepsiszentgyörgyi Váradi József Általános Iskolát hozta fel példaként, ahol átlagosan tízes létszámú román tannyelvű osztályok működnek. „Ha a tanintézet egynyelvű volna, a gyermekeket szét lehetne osztani a meglévő másik négy osztály között, és kevesebb állásra lenne szükség” – magyarázta. Böllönben fordított a helyzet, ott ugyanis kevés magyar anyanyelvű tanulónak biztosítanak külön osztályt. „A minisztériumban is meg kell érteniük, hogy a kétnyelvűség pluszkiadást jelent” – szögezte le a főtanfelügyelő. Kiss Imre erre annak kapcsán hívta fel a figyelmet, hogy a háromszéki tanügyi rendszer költségvetése idén is hiányos, a gyermeklétszám utáni fejkvóta alapján biztosított összeg csak a kiadások 86 százalékát fedezi. Mindez annak ellenére, hogy a tavalyi 17 százalékról ebben az évben 14 százalékosra csökkentették a deficitet. Bár a kormány is megemelte a fejkvóta egyik szorzójának értékét 20 százalékkal, mindez nem fedezi a pedagógusoknak járó 15 százalékos fizetéskiegészítést, mondta a főtanfelügyelő.

A tanároknak is járna a szupernyugdíj

A parlamenti képviselők és szenátorok, illetve a helyi választott előjárók számára különleges nyugdíjat biztosító törvény megszavazása után a közoktatásban dolgozó tanárok számára is speciális nyugdíjat biztosítanak a honatyák. Az erre vonatkozó törvénytervezet, amelyet tavaly december 21-én nyújtottak be a parlamentben valamennyi, a közoktatásban tevékenykedő pedagógust érint. A 15, többségében szociáldemokrata honatyák által beterjesztett tervezet a tanárookra nehezedő stresszel, a szellemi és fizikai „elhasználódással” indokolja a különleges nyugdíjat. Az illetmény azoknak a pedagógusoknak járna, akik legalább

30 éves szolgálati idővel rendelkeznek, az összeg pedig a nyugdíjba vonulást megelőző 12 hónap bruttó jövedelme átlagának a 80 százaléka lenne. Az indoklás szerint ezzel a pedagógusok is megkapnák azt az elismerést, amely más, különleges nyugdíjra jogosult kategóriáknak – így a bírának és ügyészeknek – is jár.

Érettségi felkészítőket tart az NSKI

Ingyenes érettségifelkészítő-sorozatot indított a 2015–2016-os tanulmányi évben a Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI) együttműködésben a székelyudvarhelyi MŰTF Oktatási Központtal, a csíkszeredai Fidelitas Egyesülettel és a sepsiszentgyörgyi Amőba Alapítvánnyal. A magyarországi intézmény számos székelyföldi településen, illetve Nagyszalontán több mint 700 diákot érintő érettségifelkészítő-sorozatot indított, az ingyenes képzésen román nyelv és irodalomból, valamint matematikából készítik fel a végzősöket. Hargita megyében Székelykeresztúron, Székelyudvarhelyen, Szentegyházán, Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson és Gyergyóalfaluban, míg Kovászna megyében Baróton, Sepsiszentgyörgyön, Kovásznán és Kézdivásárhelyen indult be a program, amelyet a Maros megyei Szovátára, illetve a Bihar megyei Nagyszalontára is kiterjesztettek. A képzéssorozat 2016. január 12-én szintfelmérővel kezdődött román nyelv és irodalomból, illetve január 13-án matematikából. A szintfelmérő szűrő, amely segít módosítani az esetleges túljelentkezést. Maga a képzés január 18-án kezdődött. Az NSKI a korábbi évekhez hasonlóan kétalkalmas tanulásmódszertannal indított, ezek után kerül sor a tényleges érettségi tantárgyakra. A képzés teljes ideje 55 óra, május végéig tart. A korábbi évek tapasztalatait figyelembe véve az egyes tantárgyakon belül nagyobb hangsúlyt fektetnek a nehezebb részekre.

Henteseket képeznének Sepsiszentgyörgyön

Már a jövő tanévtől beindulhat Sepsiszentgyörgyön a Székelyföldön hiánypótló, húsfeldolgozó-hentes szakképzés, közölte Kiss Imre Kovászna megyei főtanfelügyelő, aki még a sepsiszentgyörgyi Kós Károly Szakközépiskola igazga-

tójaként pályázott erre a magyar kormánytól a külhoni magyar szakoktatás éve program keretében. A terv szerint az iskola biztosítja a termeket, a sepsiszentgyörgyi önkormányzat az infrastruktúrát, a magyar kormány által felajánlott mintegy 30 millió forintból pedig korszerű berendezéseket, gépeket vásárolnak, hogy a diákok elsajátíthassák a mesterség fortélyait. Kiss Imre elmondta, hamarosan meghirdetik a versenytárgyalást, a szerződés aláírása után pedig egy hónap alatt ki lehet alakítani a tanműhelyt. A kezdeményező abban bíz, hogy február végére elkészül a műhely, tavasszal kérvényezhetik a szakakkreditálását, és ősztől beindulhat a képzés, melyhez egész Székelyföldről toboroznának diákokat. A kezdeményező szakember szerint a tanműhely idővel önfenntartó is lehet, hiszen el tudja látni hústermékekkel a tankonyhákat, az idősök otthonát vagy a szociális konyhát.

Több lehetőség a diszlexiás gyerekeknek

Az oktatási törvény hét cikkelyének módosításával bővített a diszlexiás gyerekek tanulási lehetőségeit a szenátus, a törvénymódosítást Markó Attila volt RMDSZ-es képviselő kezdeményezte. Az RMDSZ és más politikai alakulatok által is támogatott javaslatok lehetővé teszik, hogy nulladik, illetve első osztályban szakemberek mérjék fel és azonosítsák a tanulási nehézségekkel küszködő gyerekeket. „Emellett a szülők és a tanárok kérésére megyeszékhelyen vagy városokban létre lehet hozni specifikus osztályokat, amelyekben a tanulási nehézségekkel küzdő diákok sajátos metodológia szerint tanulhatnak. A szülők azt is kérhetik, hogy gyerekeiket egyes tantárgyakból ne osztályozzák, esetükben másfajta kiértékelési rendszer is alkalmazható lesz” – nyilatkozta Biró Rozália RMDSZ-es szenátor. Hozzátette, a módosítások azt is lehetővé teszik, hogy a nyolcadik osztályos felmérő vizsgát ezen gyermekek képességeihez igazítsák. Ugyanakkor az érintett családok szülői tanácsadást igényelhetnek, a pedagógusok pedig továbbképzésben részesülhetnek a diszlexiás gyermekek hatékony oktatása érdekében.

P. M.